

POROČILO O URESNIČEVANJU DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ZA OBDOBJE 1976-1980 V LETU 1977

Dinamiko izvajanja družbenega plana v drugem letu srednjeročnega obdobja smo si konkretno zastavili na vseh področjih družbeno ekonomskega življenja s »Smernicami za uresničevanje družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1976-1980 v letu 1977« izhajajoč pri tem iz temeljnih ciljev, nalog in obveznosti, vsebovanih v dogovoru o osnovah družbenega plana občine in samega plana.

Tako so bile v »Smernicah 1977« opredeljene vsem nosilcem gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja občine osnovne usmeritve in konkretne naloge za uresničevanje naslednjih ključnih ciljev v letu 1977:

- utrjevanje in vsestranski napredek položaja delavca v združenem delu z uveljavljanjem določil ustave in zakona o združenem delu, predvsem na področju uveljavljanja družbenoekonomskih osnov dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela in združenega dela in sredstev ter izpopolnjevanje sistema samoupravnega družbenega planiranja;

- celovitejšo preosnovo obstoječega sistema nagrajevanja z doslednejšim uveljavljanjem principa nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela v skladu z delavčevim prispevkom in v odvisnosti od rezultatov dela, s čimer bo stalno izboljševan življenjski standard delavcev in občanov ob poudarjeni krepitvi njihovega družbenega standarda;

- stabilnejši in dinamičnejši gospodarski razvoj na osnovi kvalitetnih dejavnikov v gospodarjenju z nadaljevanjem stabilizacijske politike in doslednim izpolnjevanjem planskih nalog;

- uresničevanje razvoja prednostnih dejavnosti s spremembo strukture proizvodnje in temu podrejene investicijske politike;

- intenzivnejše povečanje izvoza in racionalno nadomeščanje uvoza ter doseganje večje skladnosti v zunanjetrgovinski bilanci;

- izvajanje prednostnih nalog v družbenih dejavnostih;

- skladnejši družbenoekonomski razvoj krajevnih skupnosti ter smotrno prostorsko razporejanje dejavnosti in objektov;

- racionalnejše zaposlovanje na vseh področjih s spodbujanjem izobraževanja v skladu z družbenimi razvojnimi potrebami;

- izvajanje sistema varnosti, družbene samozaščite in ljudske obrambe.

Veliko oviro pri analiziranju družbeno ekonomskih gibanj in izvajanja nalog družbenega plana predstavlja neprimerljivost statističnih podatkov za letošnje leto s podatki iz preteklih let. Spremembe v sistemu obračuna dohodka, ki se je v teku leta 1976 še dograjeval in prehod na novo enotno klasifikacijo dejavnosti so povzročili, da podatki o razporejanju dohodka iz periodičnih obračunov in po dejavnostih niso neposredno primerljivi z gibanji v preteklih letih, niti celoti s predvidevanji družbenega plana in smernic za leto 1977. Skoraj povsem pa je onemogočena primerjava razvoja po posameznih področjih in dejavnostih. Primerljivi so le podatki za celotno občino, kar pa onemogoča in v mnogočem otežuje podrobnejšo strukturno analizo gibanj.

I. GOSPODARSTVO

1. Materialne okvire in osnovne tokove družbene produkcije kažejo v letu 1977 naslednji osnovni kazalci razvoja:

	Realne stopnje v %	
	Smernice 1977	Realizacija 1977
Družbeni proizvod	7	13,8
Zaposlenost	2,8	2,2
Produktivnost	4,2	11,6
Osební dohodek	2	3,7
Izvoz	10	4
Úvoz	6	25

Gospodarska gibanja v letu 1977, v drugem letu srednjeročnega plana, presegajo planska predvidevanja, vendar niso povsod ugodna za doseganje stabilnega in dolgoročnega gospodarskega razvoja.

Predvsem lahko ugotovimo:

- premajhen porast izvoza, nedoseganje planskih predvidevanj

- močno povečanje uvoza

- povečanje investicij v osnovna sredstva, vendar za obe leti srednjeročnega plana še vedno pod predvidevanji

- hitrejšo rast cen, nad predvidevanji

— prehitro rast osebnih dohodkov, ki so se poleg tega oblikovali še brez prave odvisnosti od rezultatov dela.

Finančni podatki, ki jih v zaključnih računih za leto 1977 izkazuje 158 organizacij združenega dela iz področja gospodarstva na območju občine, kažejo, da so bili v globalu doseženi ugodnejši poslovni rezultati v primerjavi z dosežki leta 1976. Višja gospodarska aktivnost v letu 1977 je vplivala na dinamiko rasti doseženih poslovnih rezultatov. Vendar pri ocenjevanju teh rezultatov, predvsem stopenj rasti, ne smemo mimo dejstva, da je dinamična rast predvsem nekaterih elementov in kategorij, kot so dohodek, sredstva za razširitev materialne osnove dela, prispevki interesnim skupnostim iz dohodka ipd., tudi rezultat nižjih osnov v letu 1976, ko je bil ob zelo nižji rasti gospodarske aktivnosti uveljavljen še nov sistem obračuna poslovnih rezultatov.

Primerjave so otežkočene ne samo zaradi nominalnih vrednosti, temveč tudi zaradi posledic spremenjenih predpisov skladnih z razvojem družbenoekonomskih odnosov kot sledi:

— v prvi vrsti moramo opredeliti določene stroške, ki so se v letu 1976 pokrivali iz celotnega prihodka, kar pomeni, da so bili vključeni v porabljena sredstva, v letu 1977 pa se krijejo iz dohodka (amortizacija nad predpisanimi stopnjami, del dohodka za delovno skupnost, obresti, sodni stroški, takse, kazni in dr.)

— neplačana realizacija iz leta 1976, prenesena in plačana v letu 1977. Takega prenosa iz leta 1975 na 1976 ni bilo

— ponovno pojavljanje dohodka delovne skupnosti, čeprav se strošek storitev že krije iz dohodka TOZD. (Ni sicer množičen pojav, vendar zamegljuje primerljivost)

— povprečno porabljena sredstva v letu 1977 vsebujejo plasmaje, v letu 1976 pa ne

— samoupravna reorganizacija in neprimerljivost oziroma odsotnost podatkov za leto 1976 (primer: Litostroji)

Iz gornjega izhaja, da kljub temu, da je ob koncu leta primerljivost podatkov boljša kot med letom, rezultatov poslovanja v obeh obdobjih ne moremo v celoti med seboj primerjati.

2. Osnovni rezultati gospodarstva

Doseženi rezultati organizacij združenega dela v občini so dokaj ugodni, vendar ne dosegajo v celoti predvidevanj. V primerjavi z ostalimi občinami v Ljubljani in mestom so bili rezultati v Šiški takile:

	Celotni prihodek	Porabljena sredstva	Dohodek
Ljubljana-Šiška	123	118	140
Ljubljana-Bežigrad	124	118	132
Ljubljana-Center	127	127	132
Ljubljana Moste-Polje	124	121	134
Ljubljana Vič-Rudnik	119	114	140
Mesto Ljubljana	125	123	135
SR Slovenija	124	124	134

Organizacije združenega dela so v letu 1977 obračunale 16,9 milijarde celotnega prihodka ali za 23 % več kot v letu 1976. Dinamika rasti celotnega prihodka je ob koncu leta nižja kot v devetih mesecih oziroma v polletju, vendar je treba pri tem upoštevati izjemno nizko rast v teh obdobjih v prejšnjem letu. Poleg tega so na dinamiko celotnega prihodka vplivale še cene in večja količinska proizvodnja. Glede na porast cen (proizvajalčeve prodajne cene 8,8 % ter cene na debelo 12,3 %) je dinamika celotnega prihodka ugodna, posebej še v primerjavi s preteklimi obdobji, ko je cenam komaj sledil. Celotni prihodek v občini so ustvarile naslednje dejavnosti:

	I-XII 1976	Struk- tura	I-XII 1977	Struk- tura	I-XII.77 I-XII.76	Plan 1977	I-XII.77 P 1977
Industrija	7.354	53,1	9.324	55,0	126,8	9.878	94,4
Kmetijstvo	57	0,4	69	0,4	121,9	62	111,3
Gradbeništvo	612	4,4	763	4,5	124,5	651	117,2
Promet	588	4,2	687	4,1	116,9	675	101,8
Trgovina	3.669	26,5	4.310	25,4	117,5	3.979	108,3
Gostinstvo in turizem	107	0,8	137	0,8	128,0	161	85,1
Obrt in osebne storitve	1.130	8,2	1.270	7,5	112,4	1.154	110,0
Stanovanj. kom. dej.	206	1,5	271	1,6	131,4	242	112,0
Fin., tehn. in posl. storitve	122	0,9	114	0,7	92,9	179	63,7
CELOTNO GOSPODARSTVO	13.845	100,0	16.945	100,0	122,6	16.981	99,8

* Brez Litostroja

Družbeni proizvod v gospodarstvu občine je znašal 4,3 milijarde din ali v primerjavi z letom 1976 za 33 % več. Rast družbenega proizvoda je dokaj ugodna. Poleg tega pa je pomembno za leto 1977, da je delitev izvršena v korist deleža, ki pripada organizacijam združenega

dela. Ta del se je strukturno povečal iz 66,3 % na 67,9 %. Med letom je bila delitev družbenega proizvoda bolj ugodna ob koncu leta pa se je pozitiven učinek nekoliko zmanjšal.

CELOTNI PRIHODEK IN NJEGOVA DELITEV

v tisoč din

	I.-XII. 76	I.-XII. 77	Indeks
Celotni prihodek	13.845.419	16.944.655	122,6
Porabljena sredstva	10.987.760	12.996.618	118,3
od tega: - materialni stroški	6.468.901	7.979.521	123,3
- nab.vred. pr. blaga	4.139.037	4.671.507	112,9
- amort. po predp.stop.	379.822	345.590	91,0
Doseženi dohodek	2.857.659	3.948.037	138,2
- del, ki pripada drugim OZD	-	-	-
- del, ki pripada kmetom in drugim delovnim ljudem	2.498	5.948	238,1
- del, ki pripada tujim osebam	3.975	4.280	107,7
- del skupnega dohodka za obresti	152.605	165.989	108,8
Dohodek	2.698.581	3.771.820	139,8
- povečanje	1.557	2.731	175,4
- zmanjšanje	9.355	3.437	36,7
Dohodek za razporeditev	2.690.783	3.771.114	140,1
Izgube	- 15.554	- 9.994	64,2
Skupaj razporejeni dohodek	2.706.337	3.781.108	139,7
Prispevki SIS	219.608	283.573	129,1
Davki iz dohodka občine in republike	35.024	62.263	177,8
Del dohodka za delovno skupnost	734	318.291	
Del dohodka za izboljšanje okolja	18.672	24.858	133,1
Ostalo	172.777	321.852	186,3
Čisti dohodek	2.259.522	2.770.271	122,6
od tega: - za osebne dohodke	1.728.260	2.045.380	118,3
- za ostale namene	531.262	724.891	136,5

Družbeni proizvod

v mio din

	I-XII 1976	Struk- tura	I-XII 1977	Struk- tura	I-XII.77 Plan I-XII.76 1977	I-XII.77 P 1977	
Industrija	2.112	65,3	2.820	65,7	133,5	2.867	98,4
Kmetijstvo	6	0,2	6	0,1	100,0	6	100,0
Gradbeništvo	189	5,8	257	6,0	136,0	226	113,7
Promet	278	8,6	354	8,2	127,3	354	100,0
Trgovina	315	9,7	398	9,3	126,3	391	101,8
Gostinstvo in turizem	49	1,5	62	1,4	126,5	79	78,5
Obrt in osebne sto- ritve	172	5,3	230	5,4	133,7	215	107,0
Stanov. komun. dejavnost	69	2,1	96	2,2	139,1	84	114,3
Fin., tehn. in posl. storitve	47	1,5	71	1,7	151,1	95	74,7
CELOTNO GOSPODARSTVO	3.237	100,0	4.294	100,0	132,7	4.317	99,5

Po pokritju splošnih, skupnih in ostalih potreb družbe je ostal organizacijam združenega dela čisti dohodek. S čistim dohodkom razpolagajo delavci v združenem delu in ga delijo v skladu s svojimi samoupravnimi akti za osebne dohodke in skupno porabo ter za razvoj in razširitev materialne osnove dela pa tudi za oblikovanje in obnavljanje rezerv.

V letu 1977 je znašal čisti dohodek v občini Šiška 2.786.228 tisoč din. V primerjavi z letom prej je bil višji za 23 %. Njegova rast je počasnejša od dohodka predvsem zaradi tega, ker ne vključuje več sprememb, ki so vplivale na dohodek.

Višji čisti dohodek so imele organizacije v vseh področjih gospodarstva. Pomembni sta predvsem področji industrije in trgovine, kjer pa je čisti dohodek nekoliko

zaostajal za poprečjem. Izredno pa se je povečal v obrti, stanovanjsko komunalni dejavnosti ter področju finančnih in poslovnih storitev.

3. Zaposlenost in osebni dohodki

Zaposlovanje je v občini Šiška naraščalo dokaj v skladu s predvidevanji. Število zaposlenih se je povečalo za 2,2 % dogovor o osnovah družbenega plana pa predvideva poprečno letno stopnjo zaposlovanja 2,8. Zaposlovanje je bilo najbolj umirjeno v področjih, ki zaposlujejo največje število delavcev (industrija, trgovina, promet) v ostalih področjih pa je naraščalo hitreje od poprečne stopnje rasti za gospodarstvo. Manj delavcev kot v letu prej je bilo le v kmetijstvu.

POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH
(na podlagi vkalkuliranih ur)

	I-XII 1976	Struk- tura	I-XII 1977	Struk- tura	I-XII.77 I-XII.76	Plan 1977	I-XII.77 F 1977
Industrija	17.786	68,5	18.023	67,9	101,3	18.035	99,9
Kmetijstvo	59	0,2	58	0,2	98,3	56	103,6
Gradbeništvo	1.865	7,2	1.925	7,3	103,2	2.152 ^{*1}	89,5
Promet	1.963	7,6	2.016	7,6	102,7	2.119	95,1
Trgovina	1.887	7,3	1.907	7,2	101,0	1.979	96,4
Gostinstvo in turizem	610	2,3	624	2,3	102,3	648	96,3
Obrt in osebne storitve	1.269	4,9	1.430	5,4	112,7	1.430	100,0
Stanov. kom. dej.	256	1,0	272	1,0	106,2	282	96,5
Fin. tehn. in posl. storitve	272	1,0	291	1,1	107,0	569 ^{*2}	51,1
CELOTNO GOSPODARSTVO	25.967	100,0	26.546	100,0	102,2	27.270	97,3

V povprečju so prejemali zaposleni v gospodarstvu občine 5.180 din ali 18 % več kot v letu 1976. Z ozirom na to, da so življenjski stroški naraščali počasneje (indeks 114,6) je organizacijam uspelo odmeriti realne vrednosti prejemkov. Hitreje od povprečja so naraščali osebni prejemki v področju finančno tehničnih storitev industrije, prometa, trgovine in gostinstva.

Po višini so bili poprečni osebni prejemki najvišji v finančno tehničnih storitvah, najnižji pa v kmetijstvu.

Pri razporejanju doseženega dohodka in določanju višine osebnih dohodkov so številne organizacije združenega dela kršile dogovorjena merila. Dogovorjena sredstva za osebne dohodke s samoupravnimi sporazumi je preseglo 31 organizacij združenega dela.

Višjo stopnjo rasti razporejenih sredstev za osebne dohodke od stopnje rasti doseženega bruto dohodka pa je preseglo 46 OZD.

4. Investicijske naloge

Investicijske naloge so posamezne delovne organizacije v letu 1977 uresničile takole:

Litostroj — gradnja obrata »transportnih vozil in naprav« je v teku. Dela na pripravi zemljišča so se že pričela.

Rekonstrukcija težke strojegradnje, v katero spada jeklolivarna, obdelava in montaža je v delnem izvajanju. Izdelani so idejni načrti za zgradbo. Vzporedno teče nabava pomembnih obdelovalnih strojev doma in v tujini.

Za nov obrat »preoblikovalne opreme« je izdelan investicijski program.

Unitas — gradnja industrijske hale za brusilnico in galvanizacijo je zaključena.

— Sanacija strojne obdelave in montaže, kakor tudi modernizacija in rekonstrukcija proizvodnje sanitarnih armatur in razširitev proizvodnje na radiatorske ventile kasni zaradi nepravočasnosti izdovab opreme iz uvoza.

Tiki — zaključena so vlaganja v osvojitve postopka plastifikacije kotličkov.

— Vzporedno je vršena modernizacija varilnega postopka, mehanske obdelave in montaže.

Dokončana je gradnja skladiščne hale in zaklonske. Lek — realizirana je investicija v polindustrijski obrat farmacevtske finalizacije.

— Vzporedno se vrši dopolnitev in zamenjava obstoječe opreme.

— Težišče Lekovih investicij v letu 1977 je bilo na območju drugih občin.

Color — terminski plan investicij se premika v leto 1978. Vzroki za to leže v nepridobitvi lokacijskega dovoljenja za pralnico embalaže, kjer je pogoj izvršitev kanalizacije Sentvid—Medvode in izgradnja čistilne naprave na Brodu; za pralnico embalaže in za rekonstrukcijo mešalnice niso bila pridobljena uvozna dovoljenja za opremo.

Pivovarna Union — gradnja nove polnilnice steklenic je v teku, poskusno obratovanje se predvideva v II. polletju 1978.

Slovin TOZD Slovenijavino — investicija v rekonstrukcijo kleti ter industrijskega tira z rezervoarji za vino se prenaša v leto 1978. Vzroki leže v nedokončani projektni dokumentaciji in nezagotovljenih finančnih virih.

Podjetje za avtomatizacijo prometa — konec leta 1977 se je pričela I. faza rekonstrukcije in modernizacije

Povprečno izplačani mesečni osebni dohodek na
zaposlenega

v din

	RAD-1 77	I-XII 1976	I-XII 1977	I-XII.77 I-XII.76
Industrija	5.034	4.307	5.151	119,6
Kmetijstvo	4.372	3.780	4.483	118,6
Gradbeništvo	4.554	3.883	4.494	115,7
Promet	6.190	4.671	5.580	119,5
Trgovina	5.101	4.275	5.216	122,0
Gostinstvo in turizem	4.242	3.935	4.794	121,8
Obrt in osebne storitve	5.033	4.457	5.168	116,0
Stanov. komun. dejavnost	6.663	5.817	6.714	115,4
Fin., tehn. in posl. storitve	6.662	5.842	7.526	128,8
CELOTNO GOSPODARSTVO	5.100	4.336	5.180	119,5

— brez Litostroja

obratov delovne organizacije. Glede na obseg investicij bodo le-te izvajane vse do leta 1980.

IEZE — pričeta so gradbena dela za realizacijo projekta mikroelektronike, predvideni zaključek investicije konec leta 1978.

— Zaključena je investicija v proizvodnji feritov, s katero se zagotavlja uporaba feritov v profesionalni elektroniki.

Tekstil — TOZD Tkalnica Vižmarje — gradnja proizvodne hale za razširitev apreture je v teku, proizvodnja bo stekla v letu 1978. Nastopajo zakasnitve pri uvoženih opremi.

Tekstil — TOZD Tekstilna tovarna Medvode — gradbena dela na proizvodni hali so v teku, pričetek proizvodnje se predvideva konec leta 1978.

GP Megrad — TOZD Mobilia — gradnja proizvodnega objekta na Brodu je zaključena.

IMP TOZD SKIP — osvojena je proizvodnja gradbenih nakladalcev v kooperaciji z domačimi proizvajalci.

Druge organizacije združenega dela so v letu 1977 predvsem vlagale v modernizacijo in zamenjavo opreme, v razširitev spremljajočih objektov in dejavnosti ter v priprave in projekte za nove investicije v naslednjem letu.

Na področju trgovine so bile realizirane naložbe v novo samopostrežno trgovino v Kosezah, v razširitev maloprodajne trgovine v Dravljah in v Vižmarje-Brod.

V zagotavljanju sredstev za investicijske naložbe upa da delež lastnih sredstev OZD, povečuje pa se delež bančnih kreditov. V sistemu družbene reprodukcije še vedno prevladujejo klasične oblike zbiranja sredstev in kreditiranja, prepočasni se uveljavljajo skupna vlaganja ter združevanje dela in sredstev na osnovah medsebojne dohodkovne povezanosti in odvisnosti. Poleg nepripravljenosti s projekti je to velika ovira hitrejših investicijskih aktivnosti.

5. Izgube

Po zaključnih računih v letu 1977 je zaključilo z izgubo, vse zaradi nedoseženega dohodka, 6 organizacij združenega dela v skupnem seštevku 9.993.527 din.

Organizacije združenega dela so navedene izgube pokrile z lastnimi rezervnimi sredstvi rezerv, oz. združenimi sredstvi drugih TOZD.

Vzroki za izgube leže v:

- nedograjenih dohodkovnih odnosih
- pomanjkljivi samoupravni in poslovni organizaciji
- neuspešnih dosedanjih sanacijah
- sezonskemu značaju proizvodnje
- tržnih razmerah.

Brez odprave gornjih vzrokov ni pričakovati, da bi te OZD lahko izboljšale svoje poslovanje v letu 1978.

Vse organizacije združenega dela so uvedle sanacijske postopke.

6. Zunanjetrgovinska menjava

Na področju zunanjetrgovinske menjave smo že ob polletju opozorili, da se razmerja v letu 1977 poslabšujejo. Medtem, ko je bilo v letu 1976 ob ugodni rasti izvoza in precejšnjemu upadanju uvoza (predvsem z administrativnimi ukrepi) doseženo visoko pokritje uvoza blaga z izvozom, pa se je v globalu to pokritje v letu 1977 iz meseca v mesec zmanjševalo.

Po podatkih organizacij združenega dela izhaja, da smo izvozili za 1.360 milijonov dinarjev, uvozili pa za 1.313 milijonov dinarjev in se dejansko vrednostno izenačili.

Podrobnejši pregled prikazujejo naslednje tabele:

UVOZ surovin in reprodukcijskega materiala

v tisoč din

	Realizacija		Indeks	Plan	% izpolnitve plana
	1976	1977		1977	
1	2	3	3:2	4	3:4
SKUPAJ	1,052.910	1,313.064	124,7	1,371.641	95,0
Industrija	938.868	1,209.966	128,8	1,253.726	96,5
Gradbeništvo	10.199	22.638	221,9	9.168	246,9
Trgovina	94.642	66.835	70,6	96.663	69,1
Obrt	9.201	13.547	147,2	12.084	112,1
Finančne, tehnične in poslovne storitve	-	78	-	-	-

IZVOZ blaga in storitev

v tisoč din

	Realizacija		Indeks	Plan	% izpolnitve plana
	1976	1977		1977	
1	2	3	3:2	4	3:4
SKUPAJ	1,308.913	1,360.220	103,9	1,640.081	82,9
Industrija	1,029.257	1,053.356	102,3	1,339.107	78,6
Gradbeništvo	969	1.157	119,4	1.250	92,5
Promet	119.013	103.177	86,6	117.250	87,9
Trgovina	136.876	168.216	122,8	148.424	113,3
Gostinstvo in turizem	22.127	28.378	128,2	29.550	96,0
Finančne, tehnične in poslovne storitve	671	5.936	884,6	4.500	131,9

Ti rezultati ponovno dokazujejo, da so bili uspehi doseženi v letu 1976 le kratkoročne narave in da so še vedno prisotni globlji vzroki za preskromno izvozno usmerjenost gospodarstva in njegovo preveliko odvisnost od uvoza reprodukcijskega materiala, surovin in delno opreme.

Razumljivo bi bilo tako stanje, če bi se razmerje med uvozom in izvozom poslabševalo na račun uvoza opreme, s tem pa sodobne tehnologije, kar bi imelo dolgoročno ugodne posledice. Iz rezultatov analize pa izhaja, da smo od skupne vrednosti uvoza porabili 59,8 % za uvoz surovin, 37,2 % za uvoz repromateriala, 0,3 % za uvoz storitev in 2,7 % za ostalo.

V kolikor celoletnemu uvozu prištejemo oceno realizacije uvoza investicijske opreme v skupnem znesku 200 milijonov din, ugotovimo, da smo uvozili za 1.513 milijonov din ali za 11 % več kot pa izvozili. Delež uvoz-

ne investicijske opreme v celotnem uvozu vrednostno znaša le 15 %.

Posledica takega stanja, povzročene tudi z administrativnimi omejitvami uvoza opreme povzročajo zastoje v modernizaciji naših delovnih organizacij, posebno je pereče tam, kjer so le-te tudi izvozno usmerjene.

Rezultati zunanjetrgovinske menjave so tako mnogo slabši od polletnih in opozarjajo, da so na področju zunanjetrgovinske menjave odstopanja od družbenega plana zelo velika. Ob tej tematiki je potrebno tudi poudariti, da so se razmerja med uvoznimi in izvoznimi cenami v letu 1977 ponovno poslabšala ter vplivajo na rezultate in zunanjetrgovinsko menjavo.

V regionalni usmerjenosti blagovne menjave se še vedno zaostrujejo uvozni in izvozni tokovi z razvitimi zahodnimi državami.

Panoge	i z v o z							
	skupaj	struk- tura	social. države	struk- tura	države v razvoju	struk- tura	zahodne države	struk- tura
S K U P A J	1.360.220	100	674.048	49,5	81.497	6,0	604.675	44,5
Industrija	1.053.356	100	639.113	60,7	73.052	7,0	341.191	32,3
Gradbeništvo	1.157	100	1.157	100	-	-	-	-
Promet	103.177	100	15.614	15,1	4.545	4,4	83.018	80,5
Trgovina	168.216	100	15.419	9,2	149	0,1	152.648	90,7
Gostinstvo in turizem	28.378	100	2.004	7,1	752	2,6	25.622	90,3
Finančno tehnične in poslovne storitve	5.936	100	741	12,5	2.999	50,5	2.196	37,0
UVOZ								
S K U P A J	1.313.064	100	153.597	11,7	3.627	0,3	1.155.840	88,0
Industrija	1.209.966	100	140.209	11,6	3.627	0,3	1.066.130	88,1
Gradbeništvo	22.638	100	294	1,3	-	-	22.344	98,7
Trgovina	66.835	100	13.094	19,6	-	-	53.741	80,4
Obrt in osebne storitve	13.547	100	-	-	-	-	13.547	100
Finančno tehnične in poslovne storitve	78	100	-	-	-	-	78	100

Blagovna menjava s socialističnimi državami se povečuje, predstavlja 49,5 % vsega izvoza, vendar pa je močno pod planskimi predvidevanji.

Delno se povečuje izvoz v dežele v razvoju, medtem ko uvoznih možnosti iz teh dežel še ne izkoriščamo v celoti.

Rezultati kažejo, da smo uresničili le 82,9 % predvidenega plana izvoza, v tem v zahodne države le 75,6 odstotka.

Na uvoznem področju ugotavljamo povsem obratno sliko, saj uvažamo strukturno iz zahodnih držav 88,0 % vsega uvoza, iz socialističnih držav 11,7 % in iz držav v razvoju 0,3 %.

Očitno je torej, da niso doseženi bistveni premiki v kvalitetni preobrazbi gospodarstva v smislu trajnejše in večje usmeritve v izvoz in v zmanjševanje odvisnosti od uvoza. Konkurenčna sposobnost gospodarstva se ne izboljšuje na trajnejših osnovah, kar je posledica nižje produktivnosti, višjih domačih cen, slabše organiziranosti in premajhnega dohodkovnega povezovanja ter združevanja dela in sredstev.

7. Drobnogospodarstvo

Na področju malega gospodarstva kljub prisotni problematiki, opredeljeni v družbenem planu občine in akcijsko konkretizirani v smernicah za leto 1977, ni bilo mnogo storjenega. Nismo zabeležili, sami pa tudi ne podvzeli pobud za načrt in samoupravno dogovorjen razvoj celotnega kompleksa malega gospodarstva v občini. Na nivoju mesta ni bil sprejet družbeni dogovor o razvoju servisne dejavnosti in oblikovanju cen storitev, ravno tako pa na nivoju občine še nismo izdelali programa razvoja malega gospodarstva. Vsekakor moramo kompleks te problematike obravnavati ločeno po dejavnostih tako v družbenem kot v zasebnem sektorju. Problematika v proizvodni obrti ni tako pereča, mnogo izrazitejša, posebno v novo rastočih soseskah pa je sto-

ritvena obrt, predvsem v poklicih, ki nudijo storitve neposredno občanom.

S smernicami za leto 1978 si zadajamo konkretne namene, kako bi tudi to izredno pomembno področje skladneje razvijali.

Z organizirano in usmerjeno razpravo se želi pospešiti ekonomsko-tehnični razvoj in povezanost malega gospodarstva z drugimi dejavniki, poudariti poseben strateški pomen malega gospodarstva za uspešno izvajanje družbene samozaščite in za organizacijo materialne baze splošnega ljudskega odpora. Hkrati je potrebno razrešiti tudi vpliv potreb malega gospodarstva na urbanistično politiko, s tem pa zagotoviti zadostno število poslovnih prostorov in lokacij, predvsem za storitvene pa tudi proizvodne obrti, pod posebnimi pogoji.

Izrečena in druga predvidevanja pa se ne morejo uresničiti brez sodelovanja delovnih in pogodbenih organizacij združenega dela s področja obrtne dejavnosti, brez interesa zasebnih obrtnikov in drugih dejavnikov, odgovornih za skladen družbeni razvoj občine.

8. Kmetijstvo

Po podatkih za leto 1977 zajema območje občine 15.602 ha, od tega se je izkoriščalo v kmetijske namene 6.326 ha ali 40,5 %, pod gozdovi je bilo 7.783 ha ali 50 %, neplodnih površin pa je bilo 1.493 ha ali 9,5 %.

Konfiguracija terena, talne in klimatske razmere pretežno delu občine pogojujejo orientacijo v živinorejo in je proizvodnja poljščin podrejena tej dejavnosti. Poljedelska panoga zavzema na območju občine Ljubljana-Siška 6.326 ha celotne kmetijske površine. Na 3.177 ha njiv in vrtov je bilo posejanih in posajenih 980 ha žit, 719 ha vrtnin, 1.443 ha krmskih rastlin in 35 ha ostalega.

Površine in povprečni pridelki najvažnejših poljščin so bili naslednji:

kultura	v l e t u 1 9 7 7					
	Skupaj		družbeni sektor		zasebni sektor	
	ha	q/ha	ha	q/ha	ha	q/ha
pšenica	326	29	56	37	270	28
ječmen	173	23	85	28	88	19
oves	157	20	38	33	119	16
koruza	188	47	86	60	102	35
krompir	559	167	-	-	559	167
črna detelja	245	47	22	62	223	48
lucerna	259	47	15	103	244	46
seno trav.	2363	46	72	68	2291	45
silažna koruza	599	372	256	358	343	382

Hektarski donosi iz leta v leto rastejo, kar je znak bolj intenzivne proizvodnje. O tem, da se proizvodnja intenzivira je videti tudi iz porabe reprodukcijskega materiala: umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in semen. V primerjavi med hektarskimi donosi zasebnega in družbenega sektorja je potrebno imeti v vidiku dejstvo, da prideluje družbeni sektor izključno v ravninskem delu in na kvalitetnejših zemljiščih.

Na območju občine je 307 ha sadovnjakov, od tega 297 ha v lasti zasebnikov, ostalih 10 ha pa je družbenih. Ker so ti večinoma zelo majhni, razmetani po številnih parcelah in krajih so tudi ti dani v zakup zasebnikom. Lanski pridelek sadja je bil zelo slab. Na tako nizke pri-

delke so vplivali neugodni vremenski pogoji. Pozeba je v drugi polovici marca in prvi polovici aprila uničila pridelek v sadjarstvu.

Najvažnejša kmetijska panoga v občini je še vedno živinoreja. Razvoj te panoge pogojujejo talne, klimatske in tržne razmere. Vzreja goveje živine je glavni vir dohodkov kmetijskih gospodarstev in daje kmetovalcem preko 50% vseh dohodkov iz kmetijstva. Preko nje se realizirajo pridelki iz travnikov, pašnikov in v precejšnji meri iz njiv.

Stalež živine na območju občine Ljubljana-Siška je naslednji:

Vrsta živine	skupaj	družbeni sektor	zasebni sektor
govedo	7.187	1.642	5.545
od tega krav	3.420	465	2.955
plemenski biki	40	40	-
prašiči	716	-	716
konji	301	-	301
ovce	31	-	31
perutnina	25.000	6.000	19.000

Od celotne živinoreje je najpomembnejša govedoreja, ki daje tudi največ stalnih dohodkov posamezni kmetiji. Količine mleka rastejo iz leta v leto, kar je rezultat višje produktivnosti krav, ne pa toliko številčnega povečanja živali. Povprečna letna molznost po kravi je znašala leta 1977 v zasebnem sektorju na območju občine po oceni 2.530 litrov, na družbenem sektorju na farmi v Vodicah pa 5000 litrov po kravi.

Konjereja ne predstavlja pomembnejše panoge kmetijstva, s povečanjem števila traktorjev se število konj stalno zmanjšuje.

Prašičereja — prašiče redijo kmetje predvsem za svoje potrebe. Ocenjujemo, da se je število prašičev v

lanskem letu nekoliko zvišalo in to zaradi bolj ugodnih tržnih razmer.

Perutnino redijo zasebni kmetovalci predvsem za lastno porabo in to za proizvodnjo jajc in mesa. Med perutnino so najvažnejše kokoši. Ceni se, da je na zasebnem sektorju okrog 14.000 kom. kokoši. Proizvodnja jajc po kokoši se računa od 100—120 kom. letno. Družbeni sektor pa poseduje 6.000 kom. plemenskih živali.

Na območju občine ima Obrat perutnina — valilnico Šentvid za proizvodnjo enodnevnih piščancev. Letna kapaciteta valilnice znaša 2 milijona piščancev.

Na območju občine deluje 5 kmetijskih in 2 gozdarski organizaciji, in sicer:

— Agroemona Domžale, TOZD Poljedelstvo-govedo-
reja ima na področju občine Ljubljana-Siška dve organi-
zacijski enoti tj. OE Vodice, kjer imajo proizvodnjo mle-
ka in proizvodnjo poljsčin in OE Smlednik, kjer pitajo
mlado pitovno govedo.

— Kmetijski zavod Ljubljana, ki ima v Preski svoj
osemenjevalni center plemenskih bikov,

— Ljubljanske mlekarne, ki imajo na Robežu nekaj
gozdnih in kmetijskih zemljišč,

— Perutnina Zalog, ki ima valilnico v Šentvidu za
proizvodnjo enodnevnih piščancev,

— Gozdno gospodarstvo Ljubljana, obrat za koope-
racijo, ki gospodari z družbenimi in zasebnimi gozdovi
na območju občine,

— Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Rast, ki prav
tako gospodari z družbenimi in zasebnimi gozdovi na
območju občine s to razliko, da so ti gozdovi v Zelenem
pasu in

— Kmetijska zadruga Medvode, ki uspešno razvija
kooperacijo z individualnimi kmetijskimi proizvajalci,
združuje delo, sredstva in zemljo z individualnimi go-
spodarstvi, vsestransko razvija kmetijsko združništvo in
druge oblike sodelovanja z družbenim sektorjem na
dolgoročnejši podlagi za popolnejše in učinkovitejše
izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti ter s tem zagotavlja
stalno rast proizvodnje in dohodka proizvajalcev.

V letu 1977 je še vedno deloval sklad za pospeševanje
kmetijstva, predvsem z nalogo vzpodbujanja moderniza-
cije zasebnega kmetijstva. Tako je bilo porabljeno za
regresiranje v kmetijstvu 694.539 din. Porabljena finanč-
na sredstva sklada so bila pomemben dejavnik izvajanja
kmetijske politike v občini, kar dokazujejo vidni rezul-
tati v povečanju kmetijske proizvodnje, s tem pa tudi
priljubljenost usmeritve vloženih sredstev sklada.

Kmetijska zemljiška skupnost kot povezovalac raz-
voja kmetijstva je dokaj uspešno uresničila naloge za-
dane dane s smernicami za leto 1977:

— izdelan je prostorski plan za potrebe kmetijstva.
Predlog, ki ga je ob sodelovanju delegatov KZS izdelal
inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF, bo na
podlagi predhodnega mnenja Republiškega sekretariata
za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dan v javno raz-
pravo.

— izdelan je akcijski program evidentiranja neobde-
lanih zemljišč in predviden nadaljnji postopek. V ta na-
men je bila izvršena evidenca neobdelanih zemljišč na
območju občine, z izjemo primestnega območja. Na pod-
lagi ugotovitev lahko zaključimo, da so neobdelane kme-
tijske površine predvsem tam, kjer so iz kakršnegakoli
vzroka neurejeni lastninski odnosi oz. neurejene družin-
ske razmere, v nekaterih primerih je temu vzrok tudi
bolezen in ostarelost. Pri evidentiranju takih zemljišč
so sodelovali delegati KZS, delegirani s KS, vsak za
svojo KS in pospeševalna služba pri KZ Medvode in
lastnik, katerega zemljišče ni bilo obdelano. Večina last-
nikov je izjavila, da bodo v bodoče poskrbeli, da bo
zemljišče obdelano oz. bodo skušali urediti lastninske
odnose.

— Pristopili so h gospodarjenju z zemljišči v zemljiš-
kem skladu in k sklepanju zakupnih pogodb. V skladu
je v letu 1977 bilo skupaj 37 ha kmetijskih in gozdnih
površin, od tega 9,6 ha njiv oz. vrtov (po katastru, v
naravi je od tega veliko travnikov), 16,4 ha travnikov,
1,6 ha pašnikov, 6,8 ha gozdnih in 2,6 ha nerodovitnega.
Zakupna razmerja je težko doseči za zemljišča, ki so v
odročnih legah, zapuščenca, porasla z grmovjem ipd. Za-
kupne pogodbe se zaradi gospodarskih in socialnih raz-
logov sklepajo za daljši čas, odvisno od rabe zemljišča
oz. zakonskih določil. Zemljišča so bila prenešana v
zemljiški sklad v letu 1976 oz. 1977.

— Sodelovali so s KS Bukovica-Sinkov turn in
Območno vodno skupnostjo pri razpravah in pripravi
zvezi z regulacijo kmetijskih in melioracijo kmetijskih
zemljišč v zgornjem toku potoka.

— H komasacijam še niso pristopili, ker ni bilo za-
htevka s strani obdelovalcev oz. še ni prostorskega pla-
na, ki bi služil kot osnova za to kmetijsko prostorsko
ureditveno operacijo. V prvi fazi so kljub temu pristopili
k racionalnejši obdelavi s tem, da so organizirali med-
sebojno menjavo kmetijskih zemljišč in v ta namen nu-

dili kmetom pravno in finančno pomoč (sestavljali smo
za njih menjalne pogodbe in zemljiškoknjižne predloge).

— Pristopili so k izvedbi manjših melioracij in to v
Smledniku in Golem brdu, k prostorsko-ureditveni opera-
ciji na travniških površinah na Osolniku, na Rašici in v
Gamelnjah pa k ureditvi poljskih poti.

— Zakup kmetijskih zemljišč ni potekal v skladu z
zakonom, vendar KZS ni ukrepala, ker so bili zakupniki
kmetje in ker je stremela predvsem za tem, da so bila
zemljišča obdelana.

II. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

1. Organizacije združenega dela družbenih dejavnosti

Analiza organizacij družbenih dejavnosti zajema pod-
ročje izobraževanja in kulture (22 organizacij) in področ-
je zdravstveno in socialno varstvo (17 organizacij).

Višina sredstev za financiranje skupnih potreb delov-
nih ljudi je odvisna od doseženih rezultatov gospodar-
jenja organizacij združenega dela v gospodarstvu. Pri
vzporejanju nekaterih osnovnih elementov finančnih
rezultatov z gospodarstvom lahko ugotovimo, da je gi-
banje celotnega prihodka družbenih dejavnosti v primer-
javi z gibanjem dohodka gospodarstva sicer počasnejše,
vendar so sredstva čistega dohodka, s katerim razpol-
gajo delavci v združenem delu, kot tudi sredstva, izločena
za osebne dohodke, naraščala hitreje kot v gospodarstvu.

Pri vzporejanju nekaterih kazalcev uspešnosti v dru-
žbenih dejavnostih z gospodarstvom pa vidimo, da tako
nominalna višina dohodka, čistega dohodka in sredstev
za osebne dohodke in skupno porabo na zaposlenega,
kot tudi njihova dinamika, zaostaja za gospodarstvom,
zaradi hitrejšega povečanja števila zaposlenih.

Organizacije družbenih dejavnosti so v letu 1977 do-
segle 408.964 tisoč din celotnega prihodka, kar je za
27 % več kot v letu 1976. Planirana višina celotnega pri-
hodka je bila presežena za 3,8 %.

Več kot polovica celotnega prihodka organizacij
združenega dela družbenih dejavnosti je bila dosežena s
svobodno menjavo dela v okviru SIS in po njej. Na
drugem mestu so prihodki doseženi z neposredno svo-
bodno menjavo dela s 23,4 %. Ti prihodki so se od vseh
vrst prihodkov relativno najmanj povečali, le za 12 %.
Pomembnejši so le še prihodki doseženi od občanov
(12,8 %), ki so se v primerjavi z letom 1976 povečali,
kar za 39 %. Čeprav v strukturi celotnega prihodka, pri-
hodki doseženi od dotacij in subvencij ne predstavljajo
pomembnejšega vira (2 %), so vendar zanimivi, saj so
se v primerjavi z letom 1976 več kot podvojili (indeks
218).

Višji celotni prihodek kot v letu 1976 so imele vse
panoge družbenih dejavnosti in so tudi vse, z izjemo
socialnega varstva, presegle planirano višino. Odstotek
preseganja se je gibal od 2 % v panogi izobraževanje do
15 % v panogi telesna kultura in šport.

V področju izobraževanje in kultura je bil odstotek
povečanja celotnega prihodka v vseh panogah, z izjemo
panoge telesna kultura in šport, kjer se je povečal cel-
otni prihodek le za 13 %, razmeroma visok, od 29 %
do 35 %, to je bolj kot poprečno v družbenih dejavnostih.

V panogi izobraževanje je zajetih 17 organizacij, ki
so imele v letu 1977 skupno 178.752 tisoč din celotnega
prihodka, kar je za 29 % več kot leto poprej. Planirana
višina celotnega prihodka je bila presežena za 2 %. Or-
ganizacije v tej dejavnosti svoje prihodke dosegajo
predvsem s svobodno menjavo dela v okviru SiS ali z
neposredno svobodno menjavo dela, saj odpade na ta
dva vira 153.247 tisoč din ali 85,7 % vseh prihodkov.

Celotni prihodek, ki ga je dosegel Inštitut za turbin-
ske stroje v znanstveno raziskovalni dejavnosti v višini
21.465 tisoč din je za 30 % presegle višino iz leta 1976.
V primerjavi s planirano višino pa je bil za 12 % višji.
Organizacija je dosegla celotni prihodek skoraj izključno
(97 %) s prodajo na domačem trgu.

V panogi kultura, umetnost in informacije so tri or-
ganizacije: Muzej ljudske revolucije Slovenije, Knjižnica
Šiška in Sava film, dosegle 8.232 tisoč din celotnega
prihodka, kar je za 35 % več kot v letu 1976. Planirana
višina celotnega prihodka je bila presežena za 8 %.
Celotni prihodek v tej panogi se je oblikoval predvsem

s prihodki, doseženimi s svobodno menjavo dela v okviru SIS (53,7 %) in s prodajo na domačem trgu (35 %).

Zavod Tivoli, ki je edini predstavnik v panogi telesna kultura in šport je dosegel 26.994 tisoč din celotnega prihodka, kar je le 13 % več kot v letu 1976. Vendar organizacija za leto 1977 niti ni predvidela višjega celotnega prihodka, saj je presegla načrtovano višino kar za 15 %. Pretežni del 32.522 tisoč din ali 88 % celotnega prihodka je organizacija dosegla z neposredno svobodno menjavo dela.

V področju zdravstveno in socialno varstvo se je celotni prihodek v obeh panogah povečal, vendar zelo različno. Tako se je v panogi zdravstvena zaščita povečal le za 23 % in dosegel višino 121.849 tisoč din. Planirana višina za leto 1977 je bila realizirana s 105 %. Celotni prihodek v tej dejavnosti je bil dosežen pred-

vsem s svobodno menjavo dela v okviru SIS, saj odpade na ta vir 105.803 tisoč din ali 87 % vseh prihodkov.

Celotni prihodek organizacij socialnega varstva se je v primerjavi z letom 1976 povečal za 31 % in dosegel višino 65.467 tisoč din. V tej panogi je tudi organizacija »Dom starejših občanov v ustanavljanju«, ki ima podatke le za leto 1977. Brez te organizacije bi se celotni dohodek v socialno varstveni dejavnosti povečal za 29 %. Kljub relativno visokemu povečanju so organizacije te dejavnosti realizirale le 98 % načrtovane letne višine. V celotnem prihodku so skoraj z enakim odstotkom udeleženi prihodki, doseženi s svobodno menjavo dela v okviru SIS (47 %) in prihodki, doseženi od občanov (45 %). Pri tem so se prvi v primerjavi z letom 1976 povečali le za 16 %, medtem ko so bili prihodki doseženi od občanov za polovico višji kot v letu 1976.

Celotni prihodek:

(v 000 din)						
Področja oz. panoge	I-XII.1976		I-XII.1977		IND	% izvr- šitve plana
	Znesek	Strukt.	Znesek	Strukt.		
IZOBRAŽEVANJE IN KULTURA	194.438	60,2	245.442	60,0	126	104
Izobraževanje	138.941	43,0	178.752	43,7	129	102
Znanstv. razisk. dejavnost	16.526	5,1	21.465	5,2	130	112
Kult. umetnost in informacije	6.098	1,9	8.232	2,0	135	108
Telesna kult. in šport	32.874	10,2	36.994	9,1	113	115
ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO	128.816	39,8	163.522	40,0	127	103
Zdravstvena zaščita	99.177	30,7	121.849	29,8	123	105
Socialno varstvo	50.104	15,5	65.467	16,0	131	98
S K U P A J	323.254	100,0	408.964	100,0	127	104

Za ustvarjanje celotnega prihodka v višini 408.964 tisoč din so organizacije družbenih dejavnosti porabile 142.512 tisoč din porabljenih sredstev. Porabljena sredstva so se povečala v primerjavi z letom 1976 za 20 %. Stopnja povečanja porabljenih sredstev je za 7 indeksnih točk počasnejša kot stopnja povečanja celotnega prihodka. Tako se je udeležba porabljenih sredstev v celotnem prihodku zmanjšala od 33,6 % v letu 1976 na 31,8 % v letu 1977.

Stroški poslovanja organizacij družbenih dejavnosti zaostajajo za povečanjem celotnega prihodka v obeh področjih, vendar ne v vseh panogah. Tako so se relativno bolj povečala porabljena sredstva kot celotni prihodek v panogi znanstvena in raziskovalna dejavnost in v panogi kultura, umetnost in informacije. Relativno najmanj pa so se povečala porabljena sredstva glede na doseženi celotni prihodek v zdravstvenem varstvu, kjer se je udeležba porabljenih sredstev v celotnem prihodku zmanjšala od 26,1 % na 23,9 % in v socialnem varstvu od 32 % na 29,5 %.

Organizacije družbenih dejavnosti so v letu 1977 ustvarile 290.246 tisoč din dohodka, kar je za 30 % več

kot v letu 1976. Planirana višina dohodka je bila v celoti realizirana oziroma celo presežena za 0,9 %.

Višji dohodek kot v preteklem letu so imele vse panoge, čeprav niso vse dosegle predvidene višine. Z relativno visokim odstotkom zaostaja za planirano višino dohodka pri organizaciji Zavod Tivoli v panogi telesna kultura in šport (indeks 96) in panoga izobraževanja, kjer so organizacije realizirale kljub za 29 % višjemu celotnemu prihodku le 97 % predvidene letne višine.

S čistim dohodkom razpolagajo delavci v združenem delu in ga delijo v skladu s svojimi samoupravnimi akti za osebne dohodke in skupno porabo ter za razvoj in razširitev materialne osnove dela, kot tudi za oblikovanje in obnavljanje rezerv.

Povečanje čistega dohodka je pri delitvi čistega dohodka vplivalo le na povečanje deleža sredstev, namenjenih za osebno in skupno porabo in sredstev rezerv, medtem ko se je delež sredstev namenjen za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela kljub povečanju čistega dohodka močno zmanjšal.

Delež sredstev za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela se je v razdeljenem čistem dohodku zmanjšal v vseh panogah družbenih dejavnosti, relativno naj-

bolj v panogi izobraževanje, od 10,8 % na 5,9 %. V vseh ostalih panogah se giblje udeležba od 0,1 % v panogi telesna kultura in šport (Zavod Tivoli) do 11,9 % v znanstveno raziskovalni dejavnosti (Inštitut za turbinske stroje).

Višina sredstev iz čistega dohodka, namenjena za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v organizacijah združenega dela, je po zaključnih računih za leto 1977 znašala 249.720 tisoč din in je bila za 30 % višja kot v letu 1976. Pri tem so se sredstva za osebne dohodke povečala za 28 % in znašala 219.137 tisoč din, sredstva skupne porabe pa 30.583 tisoč din in so bila za 60 % višja. Planirana višina sredstev za osebne dohodke je bila presežena za 3,1 %. Z izjemo panoge so-

cialno varstvo so vse panoge družbenih dejavnosti presle planirano višino sredstev za osebne dohodke.

Gibanje osebnih dohodkov zaposlenih v družbenih dejavnostih je počasnejše kot v gospodarstvu (indeks 118) in tudi njihova poprečna višina je kljub ugodnejši kvalifikacijski strukturi le za 5 % višja.

Poprečni izplačani čisti osebni dohodek zaposlenih so se povečali hitreje kot življenjski stroški v vseh panogah, z izjemo izobraževanje, kjer je bilo povečanje osebnih dohodkov manjše (indeks 112) kot so se povečali življenjski stroški. Pri tem je potrebno omeniti, da je v panogi izobraževanje zaposlenih 42 % vseh delavcev zaposlenih v družbenih dejavnostih na območju občine.

Čisti osebni dohodki na delavca:

Področje oz. panoge	Oseb.dohodki in sred.skupne porabe na delavca (v din)			Ø mesečni čisti osebni dohodki na delavca (v din)		
	I-XII. 1976	I-XII. 1977	IND	I-XII. 1976	I-XII. 1977	IND
IZOBRAŽEVANJE IN KULTURA	89.347	103.727	116	4.960	5.658	114
Izobraževanje	91.346	104.873	115	5.122	5.740	112
Znanstv. razisk. dejavnost	110.714	136.709	124	5.731	7.224	126
Kult.umetn.in informacije	79.204	97.819	124	4.323	5.088	118
Teles.kult.in šp.	72.089	83.768	116	3.920	4.614	118
ZDRAV.IN SOC.VAR.	81.302	93.762	119	4.366	5.116	117
Zdravstv. varstvo	88.979	107.994	121	4.984	5.743	115
Socialno varstvo	71.246	83.735	118	3.556	4.300	124
S K U P A J	85.680	100.653	118	4.689	5.419	116

V družbenih dejavnostih je bilo v letu 1977 poprečno zaposlenih 2.593 delavcev. Število zaposlenih se je povečalo v primerjavi z letom 1976 za 310 delavcev ali za 14 %. Vendar imata dve organizaciji: Izobraževalni center Titovi zavodi in Osnovna šola Veljko Vlahović iz izobraževalne dejavnosti in Dom starejših občanov v ustanavljanju iz socialne varstvene dejavnosti podatek le za leto 1977. Omenjene organizacije zaposlujejo 115, 45 in 10 delavcev. Brez teh organizacij bi se število zaposlenih v letu 1977 povečalo le za 7 %, in sicer v izobraževalni dejavnosti za 4 % in v socialno varstveni dejavnosti za 15 %.

Tudi če ne upoštevamo organizacij, ki imajo podatke le za leto 1977 je odstotek povečanja števila zaposlenih v družbenih dejavnostih na območju občine visok, saj znaša 7 % in močno presega dinamiko zaposlovanja v gospodarstvu občine (2,2 %).

Število zaposlenih se je posebno močno povečalo v področju zdravstveno socialno varstvo in to v socialni varstveni dejavnosti, za 15 %. Z izjemo znanstvene raziskovalne dejavnosti (Inštitut za turbinske stroje) in v telesnokulturni dejavnosti, kjer je število zaposlenih v primerjavi z letom 1976 za 1 % oziroma 2 % manjše, se je v vseh panogah družbenih dejavnosti število zaposlenih povečalo hitreje kot poprečno v gospodarstvu.

2. Izobraževanje

Na področju vzgoje in izobraževanja so se sprejete smernice pri uresničevanju družbenega plana za obdobje 1976—1980, v letu 1977 uresničevale v okviru objektivno danih materialnih pogojev.

O kompleksni problematiki vzgoje in izobraževanja je razpravljala skupščina občine na skupnem zasedanju s skupščino občinske izobraževalne skupnosti Ljubljana-Siška v cilju, skupnega pristopa k razreševanju perečih problemov na tem področju posebnega družbenega pomena. Pri tem so delegati na skupnem zasedanju zborov obeh skupščin ugotovili, da so na področju vzgoje in izobraževanja v letu 1977 še vedno prisotna nekatera pereča vprašanja, ki bi jih bilo potrebno postopno razrešiti in sicer:

— na osnovnih šolah na območju občine je tudi v letu 1977 še vedno prisoten dokaj velik kadrovski deficit,

— kot posebno vprašanje, ki bo terjalo neodložljivo razrešitev je vedno bolj prisotno dejstvo, ki se odraža v pomanjkanju stanovanj za prosvetne delavce,

— tudi pomanjkanje sredstev za investicijsko vzdrževanje obstoječih osnovnošolskih objektov predstavlja eno izmed vprašanj, ki ga bi bilo potrebno čimprej ustrezno razrešiti, da bi se izognili družbeni škodi.

Ne glede na te in druge objektivne težave in probleme pa se naloge na področju vzgoje in izobraževanja v glavnem v letu 1977 uresničene kot je bilo to z okvirnim programom sprejeto in sicer:

- izvajanje osnovne dejavnosti zajema obvezen osnovnošolski pouk, ki ga v letu 1977/78 obiskuje 7.550 učencev, od katerih je vključenih v podaljšano bivanje 22 % ali 1.629 učencev,

- v celodnevni šoli je vključenih 890 učencev ali 12 % vseh šolarjev,

- glede nadaljnjega razvoja celodnevne šole na območju občine se v letu 1977 zaradi objektivnih razlogov ni mogla vključiti v izvajanje celodnevnega pouka nova šola v Kosezah,

- sredstva za financiranje programa občinske izobraževalne skupnosti so se v letu 1977 zbirala iz BOD po stopnji 3,36 % v času začasnega financiranja, v času od 1. 8. do 31. 12. pa po stopnji 2,42 %,

- pravtako je občinska izobraževalna skupnost zagotovila sredstva za vzajemnost in solidarnost, ki jo izvaja republiška izobraževalna skupnost,

- zagotovili so sredstva za razširjeni del programa, v katerem je bil zajet povečan obseg zaradi novih učnih oddelkov, oddelkov PB in COŠ. Večji del potreb razširitve dejavnosti narekuje naravni in doselitveni preliv predšolskih in osnovnošolskih otrok, ter novozgrajeni OŠ objekti,

- v letu 1977 so pospešeno usmerjali napore v izoblikovanju programskega koncepta za razvoj usmerjenega izobraževanja v občini, izhajajoč iz sedanjih in bodočih potreb združenega dela v Ljubljani kot celoti,

- zgrajena je nova osnovna šola v Kosezah (24 učilnic, velika in mala telovadnica, zaklonišče in kuhinja),

- zgrajen je bil prizidek pri osnovni šoli Zvonko Runko (učilnice za izvajanje predmetnega pouka, velika in mala telovadnica, večnamenski prostor in zaklonišče),

- pri osnovni šoli Franc Marn je bil predan namenu prizidek (telovadnica, kuhinja, jedilnica, večnamenski prostor in zaklonišče),

- realizirali so nekaj najnujnejših popravil na obstoječih osnovnošolskih objektih. Potrebe so občutno večje in se na nekaterih objektih zato povzroča že večja materialna škoda,

- v letu 1977 so pristopili k integracijskim procesom OŠ na območju občine. Izdelana je bila analiza obstoječega stanja in na tej podlagi podani predlogi za integracijo OŠ. Delavci v delovnih organizacijah (OŠ) so akcijo sprejeli na elaborat pa so imeli nekatere pripombe, katere naj bi v letu 1978 uskladili.

3. Raziskovanje

V prvih mesecih letošnjega leta je občinska raziskovalna skupnost izdelala obširno analizo ankete o stanju investicijske dejavnosti v proizvodnih delovnih organizacijah občine. Analiza je bila objavljena v posebni prilogi »Tribune« kot delegatsko gradivo za skupno zasedanje skupščine skupnosti in občinske skupščine. Analiza je pokazala, da v resnici posvečajo potrebno pozornost inovacijski dejavnosti le velike in nekatere večje delovne organizacije, kar dokazuje, da pomen inovacijske dejavnosti še ni prodril v vse proizvodne delovne organizacije v občini. Na skupnem zasedanju zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in občinske raziskovalne skupnosti je bila sprejeta vrsta sklepov v smeri k boljšemu organiziranju, tako poklicne inovacijske dejavnosti, kot množične.

V drugi polovici leta je bil organiziran sestanek med delegati in raziskovalci v Medvodah, katerega so se udeležili raziskovalci organizacij združenega dela: Color, Donit, Tekstilna in Aero.

Da bi že srednješolsko mladino zainteresirali za preučevanje narave in družbe ter procesov, ki v njih tečejo, po drugi strani pa, da bi navajali mladino na sodobne metode dela, ki se pri teh preučevanjih uporabljajo, je občinska raziskovalna skupnost razpisala nagrađne naloge na temo o pomenu znanstveno-raziskovalnega dela. Da je bil ta pristop primeren in koristen, dokazuje primer dijakov gimnazije v Šentvidu, ki je raziskovala razmere rečice Gameljščice. Delo teh dijakov

dokazuje, da je pri mladini prisoten čut za opazovanje okolja, v katerem živimo.

Z namenom, da bi pospešili delovanje občinske raziskovalne skupnosti kot pospeševalca in popularizatorja znanstveno-razvojnih raziskovanj, so pristopili k poizvitvi izvršilnega odbora občinske raziskovalne skupnosti s pritegnitvijo novih članov.

Formirana je bila komisija za inovacijsko dejavnost, ki si je kot prvo nalogo zastavila izdelavo samoupravnega sporazuma o pospeševanju inovacijske dejavnosti v OZD.

Občinska raziskovalna skupnost je bila tudi posrednik zbiranja raziskovalnih potreb na odprti natečaj za prijavljanje raziskovalnih nalog, ki ga je z letošnjim letom uvedla Raziskovalna skupnost Slovenije. Raziskovalne potrebe so sporočile le nekatere večje delovne organizacije. Potrebe so bile javljene z različnih delovnih področij, zaradi česar usklajevanje med njimi ni bilo potrebno in so v sprejeti obliki posredovane Raziskovalni skupnosti Slovenije.

Občinska raziskovalna skupnost se je uveljavila kot pobudnik inovacijske dejavnosti v Šiški in kot enakopraven partner v skupščinskem sistemu občine pri obravnavanju razvojnih vprašanj.

4. Zdravstvo

Izvajanje smernic na področju zdravstvenega varstva občanov v letu 1977 se je v okviru Zdravstvenega doma Šiška in zdravstvenih enot Šentvid in Medvode odvijalo v okviru sprejetega programa za leto 1977. Ocenjuje se, da je fizični obseg storitev v osnovnem zdravstvenem varstvu porasel za okoli 7 % in pri tem število bolnikov za okoli 5 %. Največji porast izkazuje zobozdravstveno varstvo — prek 14 % povečanje fizičnega obsega.

Po podatkih regionalne zdravstvene skupnosti, ki opravlja strokovna opravila tudi za občinsko zdravstveno skupnost je bilo na področju regionalnega zdravstva opravljenih za 91 milijonov din več storitev, kot je bilo dogovorjeno s sporazumi o menjavi dela. Največje preseganje je izkazano v specialističnem in zobozdravstvenem varstvu, medtem ko so odhodki za zdravila zdravstveno varstvo v tujini in zdravstveno varstvo študentov nižji kot je bilo načrtovano.

S področja investicij lahko ugotavljamo, da uspešno poteka gradnja prizidka Zdravstvenega doma v Šiški in da je predana namenu zobna ambulanta pri osnovni šoli Stane Kosec, Smartno. Načrtovana gradnja obratne ambulante Litostroj se kljub zbranim finančnim sredstvom in izdelanemu projektu zaradi spremembe GUP prenaša v leto 1978.

5. Otroško varstvo

V letu 1977 si je občinska skupnost za otroško varstvo Ljubljana-Šiška prizadevala, da bi se v drugem letu srednjeročnega razvoja otroškega varstva v občini in mestu pospešeno razreševali vsi prisotni problemi v cilju realizacije s samoupravnim sporazumom sprejetih ciljev in nalog.

Na področju investicijskih vlaganj v izgradnjo novih prostorskih kapacitet je občinska skupnost za otroško varstvo:

- sofinancirala izgradnjo objektov iz prvega samoprispevka in pri tem združevala potrebna sredstva oziroma ustrezní delež pri mestni skupnosti za otroško varstvo. Pričeta je gradnja VVZ Koseze s kapaciteto za 160 otrok, namenu je bil predan prizidek pri VVZ Litostroj s kapaciteto za 160 otrok, za VVZ Medvode za 120 otrok pa se je pripravila dokumentacija. V Pirničah je bila dokončana adaptacija šolskega objekta in pridobljen prostor za 60 predšolskih otrok, za VVZ v Smledniku pa se je pripravila tehnična dokumentacija.

- Naročena je izdelava projektne dokumentacije za izgradnjo prizidka pri VVZ Andersen. S prizidkom se bodo pridobile tri enote s pripadajočimi funkcionalnimi prostori, za varstvo in vzgojo telesno in duševno prizadetih predšolskih otrok.

Občinska skupnost otroškega varstva je v letu 1977 razširila dejavnost še na:

— varstvo predšolskih otrok v drugih družinah. V letu 1977 je bilo v družinsko varstvo na novo vključenih 20 otrok do 3 let starosti,

— vzgojo predšolskih otrok, ki niso vključeni v VVZ. Pri tem gre zlasti za izvajanje obveznega 80-urnega programa za otroke v starosti 5 let, ki niso vključeni v VVZ, kot tudi za otroke drugih starosti,

— sodelovanje pri nadaljnjem urejanju športno-rekreativskih površin in igrišč v posameznih krajevnih skupnostih v cilju, da bi pridobili čim več urejenih igriščnih površin za otroke. Pri tem je občinska skupnost OV sufinancirala tovrstno investicijsko dejavnost v okviru danih finančnih možnosti,

— organiziranje letovanj in dnevnih letovanj za otroke,

— financiranje in sofinanciranje izobraževanja vseh profilov kadra v VVZ, da bi tako postopoma izpopolnili perečo kadrovsko vrzel. Pri tem gre za dodatno izobraževanje varuhinj in vzgojiteljic in laičnega kadra, ki naj bi pridobil vsaj minimalno in ustrezno izobrazbo in osposobljenost za delo z otroki v okviru letovanj in dnevnih letovanj, za delo z otroki na igriščih, v družinskem varstvu itd.

— razreševala stanovanjska vprašanja zaposlenih delavcev v VVZ, s tem da je 3 % od vseh s finančnim načrtom opredeljenih sredstev namenila razreševanju teh izredno perečih vprašanj.

— razreševanje prisotne problematike v zvezi z nadaljnjim poenotenjem diferenciranega plačevanja oskrbnin v VVZ (enotna lestvica soudeležbe staršev za vse VVZ v Ljubljani),

— razreševanje vseh perečih vprašanj, ki se navezujejo na naloge in cilje skupnega pomena v Ljubljani.

6. Kultura

V letu 1977 so bila osnovna idejno-politična izhodišča naše kulturne dejavnosti Titovi in partijski jubileji, ki so dali bogato vsebino manjšim in masovnim kulturnim prireditvam in manifestacijam.

Občinska kulturna skupnost Ljubljana-Siška je v letu 1977 razvijala predvsem tiste oblike posredovanja kulture, ki so bile dostopne delovnim ljudem in občanom in ki so najbolj prispevale k širjenju moralno-etičnih vrednot in socialistične zavesti.

Nosilec kulturne akcije je bila Zveza kulturnih organizacij Ljubljana-Siška.

Ena od važnejših nalog ZKO v letu 1977 je bila usmerjanje kulturne dejavnosti v delovne organizacije, kjer so več ali manj uspešno zdramili sindikalne organizacije, da so začele kulturno ustvarjalnost in dejavnost ter hotenje po kulturnem sprejemanju vse bolj podpirati in usmerjati.

Viden premik na kulturnem področju je bil v tovarni Litostroj, Tekstilu — Tkalnica Vižmarje, Lek, Avtomontaži in drugod. Kulturni animatorji v teh tovarnah so se zelo zavzeli za razvijanje in širjenje raznih oblik kulturnega dela.

Tudi v krajevnih skupnostih zlasti v obrobnem predelu naše občine je bilo opaziti večje premike v aktivnosti na kulturnem področju.

V Šentvidu in Pirničah sta bila ustanovljena dva PIKUD, ki vzgajata mladi rod v aktivne kulturne animatorje.

Razširjen je stik z JLA, saj so bili pripadniki JLA stalni gostje na kulturnih prireditvah.

Pri vsem tem delu so vodila izhodišča 2. Kongresa ZKO Slovenije, ki je dal poseben poudarek ljubiteljski kulturni dejavnosti v osnovnih celicah dela, življenja in vzgoje ljudi, občanov in mladine. Velik uspeh je zabeležila tudi DPD Svoboda Medvode, ki je v stremljenju za pomladitev kadrov organizirala dramsko šolo za mladince in pionirje ter zelo razširila krog mladine kvalitetnih igralcev. V Medvodah je nastopilo kar 66 različnih gledaliških ustvarjalcev od pionirjev, mladine in starejših članov.

V pretekli sezoni so mladi Medvodčani imeli skupno 71 nastopov od tega oder mladih in pionirjev kar 66 krat. Na področju likovne umetnosti sta bili 2 razstavi, iz te sredine so izšli tudi scenariji za večje manifestacije bodisi v domačem okolju, bodisi v občinskem merilu.

Viden napredek je napravila »Godba na pihala Medvode«, ki je s svojim 1.000. nastopom uspešno izvedla soliden program.

»Godba Litostroj« pa je s svojimi načrti z lastno glasbeno šolo za pridobivanje šolanih kadrov zabeležila očiten premik v kulturni dejavnosti. Prav tako doživlja novo prebujanje Folklorna skupina »Emona«. Moški pevski zbor ZZB NOV »Karol Pahor« in »Pevski zbor Avtomontaža« je samoiniciativno prirejal nastope v našiholah, »Karol Pahor« pa je nastopal celo v Trstu.

V KUD Oton Župančič, Sora in KUD Tacen delujejo člani, ki poleg petja gojijo še recitacije in folkloro.

Lutkovno gledališče »J. Pengov« je sicer profesionalno gledališče in kot tako neutrudljiv dejavnik v naši občini, predvsem na področju vzgoje in zabave mladih.

Tudi v nekaterih KS je v letu 1977 zopet oživila kulturna dejavnost. Zlasti aktivni so bili v KS Serčerjevo.

V letu 1977 je izvedbo zaključne prireditve »Naša beseda 77« mesto Ljubljana zaupalo direktno občini Šiška.

Praznovanje občinskega praznika je ZKO organizirala tako, da se je ob večerih ves teden na Trgu prekomorskih brigad odvijal kulturni program, v katerem so sodelovale vse organizacije in skupine v občini Ljubljana-Siška ter šole in gostje iz Kavadarcev.

7. Socialno skrbstvo

Izvajanje smernic na področju socialnega skrbstva območja Ljubljana-Siška se je v letu 1977 uresničevalo v skladu s programom dejavnosti socialnega skrbstva za to leto in v okviru danih materialnih pogojev.

Pri zaključni oceni letne dinamike in skladnosti v uresničevanju dogovorjenih razvojnih usmeritev srednje-ročnega obdobja ugotavljamo:

— da se je v primerjavi s hitrim porastom prebivalstva v Šiški, povečalo tudi število uporabnikov socialnega skrbstva,

— da je socialno ogroženim občanom zagotovljena z dvigom družbene denarne pomoči v obliki edinega vira in dodatnega vira preživljanja, trdnjša osnova njihovi socialni varnosti,

— da je poenotena višina edinega vira za vse upravičence do te družbene denarne pomoči v Ljubljani,

— da je skupnost socialnega skrbstva z notranjim rebalansom zagotovila tudi sofinanciranje nekaterih dejavnosti dopolnilnega programa, ki so bile izločene iz programa v letu 1977: regresiranje bivanja otrok v VVZ, regresiranje šolske prehrane tudi za obdobje od 1. 9. — 31. 12. 1977,

— da je z revalorizacijo programa 1977 bilo zagotovljeno sofinanciranje humanitarnih organizacij in društev, klubov zdravljenih alkoholikov in letovanje otrok,

— da je občinska skupnost socialnega skrbstva v letu 1977 prevzela tudi nove finančne in delovne obveznosti, ki izhajajo iz zakonskih predpisov: izobraževanje in usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, priznavanje rejništva kot samostojne poklicne dejavnosti. Tako so z uveljavitvijo statusa rejnic, ki zadoščajo danim kriterijem, te rejnice tudi zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovane od leta 1975 dalje.

— da je Dom starejših občanov v Dravljah pričel delovati z zakasnitvijo oz. ni bil odprt v letu 1977 kakor je bilo planirano. To je tudi vzrok manjšemu številu uporabnikov splošnih socialnih zavodov v tem letu (od planiranih) in manjšo porabo sredstev na tej postavki programa skupnosti. Preostala sredstva iz omenjenega naslova je skupnost nakazala Domu v Dravljah za zagotovitev nemotenega začetka poslovanja tega splošnega socialnega zavoda,

— da se občinska skupnost socialnega skrbstva premalo vključuje v uresničevanje nalog s področja obrambnih priprav in zakona o ljudski obrambi in družbeni samozastiti,

— da Center za socialno delo kot neposredni strokovni izvajalec programa socialnega skrbstva, v svoji kadrovski zasedbi še ni usklajen z republiškim številčnim normativom za to dejavnost, kar bo delno realizirano v letu 1978,

— da je občinska skupnost v celoti izvajala zadane naloge in obveznosti do skupnih nalog republiškega in mestnega merila ter solidarnostnega prelivanja v Ljubljani.

Varstvo borcev in invalidov

Služba za zadeve borcev NOV, vojaških vojnih invalidov, borcev in prostovoljcev iz 1912 do 1919 in žrtev fašističnega nasilja je v skladu z zveznimi in republiški predpisi, občinskemu odloku in smernicami družbeno političnih organizacij občine zadovoljivo reševala celotno socialno zdravstveno problematiko borcev in invalidov NOV.

V letu 1977 je obravnavala služba za borce NOV in vojaške vojne invalide po uradni dolžnosti in na podlagi vlog strank 1.210 vojaških vojnih invalidskih upravičencev, od tega 571 osebnih invalidov VVI in nad 600 ostalih udeležencev NOB. Za navedene vojaške invalide in udeležence NOB je bila izvršena valorizacija invalidnin in priznavalnin, urejeno vprašanje zdravljenja in okrevanja ter izplačana odobrena denarna pomoč.

Za potrebe vojaških vojnih invalidov in družinskih upravičencev je bilo izplačano iz zveznega proračuna za 1977. leto 14.000.000,— din. Ostalim udeležencem NOB pa je bilo po občinskem odloku in sklepih komisije za zadeve borcev in invalidov NOV izplačane denarne pomoči iz proračuna občine v skupnem znesku 3.026.097,— din.

Vsa izplačila so bila izvršena v skladu s planiranimi in odobrenimi sredstvi iz občinskega proračuna za 1977. leto.

V 1977. letu je bil sprejet republiški družbeni dogovor, po katerem se določajo enotne priznavalne udeležence NOB. Določen je tudi postopek za pridobitev potrebnih finančnih sredstev za pasivne občine.

Po sklepu iz posvetovanj predstavnikov ZZB NOV ljubljanskih občin se v ljubljanskih občinah poenoti kriterije za izplačevanje ostale družbene pomoči in potrebnega zdravljenja udeležencev NOV.

Sprejeti sklepi so upoštevani v novem občinskem odloku skupščine občine Ljubljana-Siška (Uradni list SRS štev. 2/78). Po tem odloku se razširja materialna skrb družbe za boljše reševanje socialno zdravstvenega stanja udeležencev NOB.

Komisija za zadeve borcev in invalidov NOV in upravni organ skupščine občine Ljubljana-Siška sta že v 1977. letu pristopila k izvajanju določil sprejetega družbenega dogovora o priznavalnih in drugih oblik družbene pomoči, ki so upoštevane v novem občinskem odloku o družbeni skrbi za udeležence NOB.

8. Telesna vzgoja

Tako kot smo ob polletnem pregledu uresničevanja smernic za leto 1977 ugotovili bistvene vsebinske premike v telesni kulturi v smer razvoja množičnosti in športne rekreacije, kakor tudi razvoja vrhunškega športa, ob rezultatih celotne aktivnosti, lahko ugotovimo:

— bistven napredek na področju množičnosti tako v akcijah na področju VVZ, SSD I. in II. stopnje, organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, akcijah učenja (plavanje, smučanje v okviru šole v naravi, trim akcij in športno političnih manifestacij).

V teh akcijah je sodelovalo preko 40.000 občanov naše občine, kar je nedvomno izreden uspeh.

Tak bistven napredek na področju telesne vzgoje je bil možen le na podlagi strokovno dobro pripravljenega programa za leto 1977 kakor tudi neposrednega vključevanja vseh dejavnikov v občini.

9. Stanovanjska graditev

S Smernicami za leto 1977 je bila predvidena izgradnja 1.027 stanovanjskih enot v soseskah ŠS-7/1 Nove Dravljice, ŠS-9 Koseze, ŠS-5 Pavšičeva ulica, ŠS-10 Dravljjska gmajna in MeS-7 Medvode-Preska. Pri realizaciji plana stanovanjske izgradnje v letu 1977 je prišlo do odstopanja zaradi nekaterih zamud v letu 1976 in samega poka priprav v letu 1977. Odstopanja so nastala predvsem v številu dograjenih stanovanj po posameznih soseskah.

Tako smo v letu 1977 izgradili:

v ŠS 7/1	280 stanovanj
v ŠS 5 (Pavšičeva)	117 stanovanj
individualna usmerjena gradnja	30 objektov
individualna neusmerjena gradnja	44 objektov

Dograjen je tudi Dom za starejše občane z zmogljivostjo 200 oskrbovancev.

Glede na zaostanek tudi v letu 1976, ko je bilo izgrajenih le 690 stanovanj, imamo trenutno v gradnji blizu 3.000 stanovanj, od katerih se pričakuje dokončanje v letu 1978 okoli 1.900.

10. Komunalna

V celem letu 1977 je še potekalo redno delovanje in financiranje kolektivne komunalne dejavnosti (javna razsvetljava, vzdrževanje cest, javna higiena, javne zelenice in parkovni gozdovi) iz splošne porabe. Poleg tega je bila zadovoljena redna dejavnost individualnih komunalnih potreb ob rednem vzdrževanju komunalnih naprav. Pri celotni navedeni dejavnosti pa se je stremelo za racionalno porabo finančnih sredstev. V okviru vremenskih možnosti, glede na zimski čas, se je nadaljevalo z izgradnjo individualnih in kolektivnih komunalnih naprav v skladu s sprejetimi programi komunalnih delovnih organizacij. Pri tem pa je bilo vključeno sodelovanje krajevnih skupnosti.

Že v mesecu marcu se je začelo z izgradnjo II. faze Toplarne Šiška z dvema kotloma s po 50 Gcal/h. En kotel je bil dokončan, drugi pa dan v poskusno obratovanje. V I. trimesečju se je začelo tudi z gradnjo tehnično-obratnega objekta (delavnice, skladišča).

Poleg tega je bil dograjen vroevod od Toplarne Šiška do Stegen in od Celovške do Avtotehne, kar je omogočilo odstranitev kotlarne ob Celovski cesti.

Nadaljevale so se priprave za izgradnjo plinovoda in plinskega omrežja za zemeljski plin ter priprave za realizacijo mestnega programa ceste in programov reševanja za ceste na območju občine.

Pričelo pa se je z izgradnjo I. faze Celovške ceste in Tacenskega mostu, kar je skladno s programom SIS za izgradnjo 10-letnega programa cest in programov republiške skupnosti za ceste. Pomembno je tudi to, da je bila dokončno opredeljena trasa avtoceste.

Glede na navedeni investiciji se je po občinskem programu pričelo z gradnjo železniškega podvoza v Vižmarjah.

V letu 1977 ni bilo mogoče uvesti, tako kot je bilo programirano, nove avtobusne proge v ŠS-10 Dravljjska gmajna iz razloga, ker ni bilo sredstev za nabavo novih vozil.

Nedvomno je velikega pomena, da je bila v tem obdobju ustanovljena samoupravna komunalna skupnost občine Ljubljana-Siška.

V okviru mesta smo sodelovali pri ustanavljanju enotne samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka. V občini Ljubljana-Siška smo dosegli zadosten odziv podpisnikov.

Občinska konferenca SZDL Ljubljana-Siška je v tem času začela z akcijo za ustanovitev odborov za varstvo okolja po krajevnih skupnostih.

V tem času je bil izvršen podpis za pristop k družbenemu dogovoru o zadevah skupnega odločanja pri opravljanju komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena na območju ljubljanskih občin ter izveden pristop za podpis samoupravnega sporazuma o načinu soodločanja in o določitvi števila delegatov uporabnikov komunalnih storitev v komunalnih organizacijah na območju mesta Ljubljane in o načinu delegiranja teh delegatov.

V sredini obravnavanega obdobja je bil po zaključni javni razpravi sprejet Zakon o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem.

V vsej komunalni dejavnosti, v komunalnih delovnih organizacijah, v krajevnih skupnostih in drugih organizacijah smo izvajali programe ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite.

11. Urbanizem

V letu 1977 se je pristopilo k izdelavi bilance celotnega prostora občine Šiška, saj vse bolj izstopa v ospredje neskladje prostorskega razvoja občine, predvsem v naselitvi prebivalstva in razporeditve proizvodnih objektov ter infrastrukture. Pričeli smo z izdelavo sprememb in dopolnitev urbanističnega programa in urbanističnega načrta mesta Ljubljane, s katerimi predvidevamo izvesti uskladitev obstoječih dokumentov s spremenjenimi gospodarskimi in družbenimi interesi. Delno smo že, obstaja pa še naprej, kot prioriteta naloga — opredelitev in sprostitve rezervatov za infrastrukturne posege v prostor, odpiranje novih proizvodnih con, ter tako skupaj z združenim delom, krajevnimi skupnostmi, SIS, drugimi občinami in mestom, opredeliti in uravnotežiti v medsebojnem odnosu centralne, proizvodne in stanovanjske zazidljive površine ter odnos do kmetijskih proizvodnih površin.

V okviru mesta se je nadaljevalo z izdelavo koncepta dolgoročnega razvoja mesta »Ljubljana 2000« z urbanističnim programom in urbanističnimi načrti mesta.

Sočasno s pričetkom izdelave sprememb in dopolnitev urbanističnega programa in načrta mesta, se je pristopilo k dopolnitvam bazičnih urbanističnih dokumentov za zaključena prostorska območja: Medvode, Podutik, Soseska 6, 4/3, 5/1, Šmartno-Tacen-Gameljne, Stanežiče in drugi.

Poseben poudarek je bil dan ponovni preverbi intenzitete izrabe površin v poslovnih conah ter naročena novelacija zazidalnih načrtov: v SM 1, SP 2 in 3, SP 8. Hkrati je v pripravi predlog spremembe GUP za prekvalifikacijo institutske cone SI 4 v poslovno SP 10.

Posebno pomemben je sprejem kmetijskega prostorskega plana, v katerem se morajo uskladiti vsi interesi poseganja v prostor. S tako zastavljeno aktivnostjo želimo dopolniti urbanistično dokumentacijo, ki bo postala sestavni del novelacije GUP.

12. Krajevne skupnosti

V letu 1977 so bile v okviru začrtanih smernic za uresničevanje družbenega plana naše občine za obdobje 1976—1980 na področju delovanja KS opravljene naslednje naloge:

— V okviru nadaljnjega razvoja delegatskega sistema po posameznih KS so bile ustanovljene skupne delegacije delavcev in delovnih ljudi ter občanov za delegiranje delegatov v skupščine komunalne in protipožarne interesne skupnosti. Skupna delegacija je sestavljena iz delegatov, ki jih v KS delegirajo TOZD in druge delovne skupnosti in delegatov, ki jih izmed krajanov delegira zbor delegatov KS. Tako sestavljena delegacija predstavlja trdno vez med delovnimi ljudmi v združenem delu in delovnimi ljudmi in občani, ki živijo na območju posamezne KS. Ta novo oblikovana skupna delegacija predstavlja v okviru ljubljanskih občin v nekem smislu posebnost, kajti ostale občine delegirajo delegate v komunalno in protipožarno skupnost izmed delegatov skupnih delegacij za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

— V zvezi s financiranjem KS naj poudarimo, da so bile le-te financirane iz treh oziroma štirih virov, in sicer: za izvajanje delegatskega sistema so bila KS dodeljena sredstva iz splošne porabe, ki jih le-te prejemajo vsakomesečno po dvanajstinah in so bila KS razdeljena na osnovi določil zadevnega samoupravnega sporazuma. Nadalje realizirajo izvajanje SS o načinu združevanja in uporabe sredstev za financiranje planov in programov razvoja KS v občini Ljubljana-Šiška. Lahko ugotavljamo, da so bile realizirane vse naloge, sprejete z letošnjim programom razvoja, razen pridobitve prostorov v KS Hinko Smrekar in za novo ustanovljeno KS Draveljska gmajna. Kot tretja oblika financiranja KS oziroma realizacija posameznih nalog predvidenih v programih dela za letošnje leto so akcije financirane z udeležbo h krajevnemu samoprispevku. V ta namen je bilo v letu 1977 v okviru združenih sredstev delavcev TOZD in drugih delovnih skupnosti zagotovljeno za financiranje planov in programov razvoja KS 500.000 din, v skladu za ceste 1.500.000 in v okviru posebnega računa prispevka za

uporabo stavbnega zemljišča 1.800.000 din. Po realiziranih delih in sprejetih planih del, katerih realizacija je v teku, ugotavljamo, da so sredstva, predvidena za udeležbo h krajevnemu samoprispevku, v celoti izkoriščena, čeprav so napram letu 1976 podvojena.

— V zvezi z uskladitvijo statuten KS z zakoni, predvsem s področja družbene samozaščite, ljudske obrambe in delovanju delegatskega sistema, da so bile s sprejemom statuta občine, po KS tudi sprejeti predlogi sprememb in dopolnitev statuten KS.

— V zvezi s sodelovanjem z družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem pa s SZDL kot fronto vseh socialističnih sil naj poudarimo, da je le-to potekalo skozi celo leto, predvsem pa ob sprejemanju in formiranju posameznih interesnih skupnosti. Se tesnejše sodelovanje pa je bilo vzpostavljeno v času konkretnih priprav na izvedbo volitev v letu 1978. Ob pripravah na volitve je že skozi celo leto prisotno vprašanje preveritve organiziranosti oziroma razdvojitve ali ustanovitve novih KS, kjer pa je predstavljalo glavno oviro vprašanje zagotovitve prostorov za delovanje delegatskega sistema po posameznih krajevnih skupnostih, tako da do reorganizacij KS ni prišlo.

13. Kadrovska politika

V letu 1977 so bile na področju izvajanja družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike in samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v občini Ljubljana-Šiška opravljene naslednje naloge:

— Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve je skupno z delegati skupne komisije podpisnic družbenega dogovora vseskozi sodelovala pri izvedbi razpisnih postopkov za zasedbo delovnih mest individualnih poslovočnih organov DO in TOZD. Pri tem je bistvena naloga delegatov, ki so delegirani v razpisne komisije skrbeti, da so razpisni pogoji in celoten postopek realizirani v skladu z določili družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike na območju ljubljanskih občin.

— Glede na sprejeti zakon o združenem delu in še nekaterih ostalih zakonov, je bilo potrebno dopolniti oziroma v nekaterih določilih spremeniti družbeni dogovor o temeljih kadrovske politike SRS. Imenovana je bila delovna skupina, ki pripravlja samoupravni sporazum — delovni osnutek za območje ljubljanskih občin.

— Na področju štipendiranja je IO skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma obravnaval novo dospele vloge za dodelitev socialnih in razlike pri kadrovskih štipendijah in te v okviru določil sporazuma in sklepov skupne komisije SRS tudi rešil.

— Strokovna kadrovska služba ni bila ustrezno kadrovsko zasedena in naloge, ki izhajajo iz družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike niso bile v polnosti izvršene. V prihodnjem obdobju bo potrebno te pomanjkljivosti odpraviti, predvsem pa pospešiti delo na ažuriranju kadrovske evidence. Ob tesni povezavi z delovnimi organizacijami, ki te podatke posredujejo.

Nadalje je obravnaval osnutek predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. Za skupno komisijo podpisnic je IO tudi pripravil predlog sprememb in dopolnitev osnutka družbenega dogovora, ki so bila posredovana delovni skupini v SRS. Osnova za spremembo in dopolnitev družbenega dogovora so bile triletna izkušnje izvajanja štipendijske politike v SRS.

14. Ljudska obramba

Analiza realizacije smernic za uresničevanja družbenega plana v letu 1977 je pokazala, da so posamezni družbeni subjekti pri uresničevanju nalog s področja ljudske obrambe pristopili različno.

Nekateri so obveznosti in naloge dosledno in kvalitetno izvajali, drugi pa na tem področju niso dosegli ustreznih in pričakovanih rezultatov, kar kaže, da bo potrebno nekaterim organizacijam nuditi več neposredne pomoči.

Načrtovane naloge v družbeno-političnih in družbenih organizacijah, SIS, KS in OZD ter upravnih organov občine so bile realizirane po naslednjem:

— Delo na dopolnjevanju srednjeročnega načrta razvoja je zaključeno, ker so samoupravni sporazumi o financiranju obrambnih priprav v večini sprejeti.

— Znatni napredek na področju kadrovske krepitve ljudske obrambe ugotavljamo pri organiziranju enot CZ in TO. Na podlagi osebne in materialne formacije enot civilne zaštite poteka oblikovanje enot CZ na vseh nivojih uspešno, poteka delno tudi na izboljšavi starostne strukture enot TO. Materializacija in oblikovanje enot TO teče po programu. Z navedenimi ukrepi pa je dosežena ustrezna raven mobilizacije in vojne pripravljenosti.

— Določen napredek pri izvrševanju obrambnih funkcij je ugotovljen pri samoupravnih skupnostih, vendar se še vedno premalo v skladu s svojo funkcijo vključuje v uresničevanje nalog s področja obrambnih priprav.

— Na področju zagotavljanja rezervnih nalog hrane in blagovnih rezerv za potrebe oboroženih sil in prebivalstva, lahko ugotovimo, da je izdelan konkreten program v okviru razpoložljivih zmogljivosti in finančnih sredstev skladno s ljubljanskimi občinami.

— Način solidarnostnega pokrivanja nadomestil osebnega dohodka delavcev, ki so na pouku ali vajah je konkretno opredeljen v ustreznih aktih.

— Za razvoj kmetijstva v hribovitih predelih ter zaščito kmetij in zelenega pasu pa so bili doseženi uspehi, predvsem s pravilno programsko zasnovo kmetijske skupnosti v tesni povezanosti s strokovno službo upravnega organa, kar predstavlja dobro garancijo za nadaljnjo krepitev partizanske baze. Izdelana analiza obrtnih dejavnosti z namenom ugotovitve dejanskega stanja ter njegovega nadaljnjega razvoja, predvsem z upoštevanjem razvoja uslužnostnih dejavnosti, je pokazala potrebo, da se v programu razvoja obrti upoštevajo tudi obrambni elementi.

Deficitarne obrtne stroke je pospeševati in podpirati njihov nadaljnji razvoj pod posebnimi pogoji.

— Usposabljanje prebivalstva, štabov in enot CZ se izvaja po verificiranih programih RSLO in poteka v vseh krajevnih skupnostih in drugih gospodarskih in družbenih strukturah. V sistem obrambne vzgoje so se poleg ustaljenih oblik usposabljanja obveznikov CZ in prebivalstva vključili tudi drugi odgovorni dejavniki, ki so v programih rednega družbeno-političnega usposabljanja vnesli tematiko s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

— Izdelan in sprejet načrt civilne zaštite s temeljnimi dokumentom, oceno ogroženosti za primer elementarnih nesreč oziroma vojnih akcij, je bila osnova, da se je pristopilo k organiziranju specializiranih enot CZ enote.

— Komunalne organizacije, ki se po svojih specialnostih vključujejo v dejavnost civilne zaštite mesta Ljubljane so razmeroma dobro pripravljene in opremljene.

— Gradnja zaklonišč se vključuje v urbanistični plan in zazidalne načrte Ljubljane. Ne glede na sprejeti načrt gradnje zaklonišč za ožje mestno območje pa se pojavljajo težave zaradi nespoštovanja zakonskih obveznosti. Občinski štab za CZ je podal mnenje za predvidene lokacije javnih zaklonišč, ki bodo zgrajena do konca srednjeročnega obdobja.

15. Družbena samozaščita

V zvezi izvajanja smernic za uresničevanje družbene plana občine Ljubljana-Siška za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1977, je bilo na področju družbene samozaščite opravljeno in doseženo naslednje:

Na podlagi zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, je bila izvedena uskladitev dotedanje organiziranosti družbene samozaščite v naši občini, ki je temeljila na »družbenem dogovoru o družbeni samozaščiti v občini Ljubljana-Siška« iz leta 1975, z določili obeh zakonov.

V ta namen so bila ustanovljena enotna in skupna telesa za področje družbene samozaščite in ljudske obrambe v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih občine. Tako je bil pri skupščini občine ustanovljen svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, pri temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter

krajevnih skupnostih pa enotni odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Kot pomožni organ za področje družbene samozaščite in varnosti, je bil pri občinskem svetu ustanovljen odbor za družbeno samozaščito in varnost, pri izvršnem svetu skupščine občine pa tudi kolegijski organ za področje družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev. Pri nekaterih odborih za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v temeljnih samoupravnih skupnostih pa je bil za področje družbene samozaščite imenovan pododbor ali komisija, v nekaterih odborih pa je za to področje še posebej zadolžen član odbora.

Pretežni del organizacij združenega dela z več TOZD je poleg odborov v temeljnih organizacijah združenega dela, ustanovilo tudi odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na ravni delovne organizacije za usklajevanje skupnih nalog na teh področjih.

Statut skupščine občine je izpopolnjen s spremembami in dopolnitvami, s katerimi so določene pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov ter ostalih nosilcev uresničevanja družbene samozaščite. V njem je opredeljena tudi pristojnost občinskega sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

Temeljne samoupravne skupnosti so več ali manj zadovoljivo v pravilnikih, statutih in drugih splošnih samoupravnih aktih že opredelile pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov organov upravljanja, poslovnih organov, sveta krajevne skupnosti in odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na področju družbene samozaščite, ter določile oblike in način njenega izvrševanja.

Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito je sprejel priročnik za svoje delo na področju družbene samozaščite in varnosti, ter v svojem poslovniku opredelil način in izvrševanje nalog na področju družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev.

Pretežna večina temeljnih samoupravnih skupnosti je več ali manj kvalitetno že izdelala oceno svojih »varnostnih razmer«, kot podlago svojega »varnostnega načrta« oziroma »načrta samozaščitnih varnostnih ukrepov«, kateri pa so še v fazi izdelave pri večjem delu temeljnih samoupravnih skupnostih.

Vse večje temeljne in druge organizacije združenega dela s področja gospodarske in negospodarske dejavnosti so ustanovile enoto narodne zaštite in po predhodnem soglasju sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito skupščine občine, imenovala njihove načelnike. Nekatere številčno manjše delovne organizacije pa so se vključile v enoto narodne zaštite krajevne skupnosti, na kateri ima delovna organizacija sedež. Za delo narodne zaštite so odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito izdelali »poseben načrt« v skladu z »varnostnim načrtom« oziroma »načrtom samozaščitnih varnostnih ukrepov«. Intenzivno se je delalo na pridobivanju oziroma vključevanju delovnih ljudi in občanov v enote narodne zaštite, njeni opremljenosti z oznakami in drugimi rekviziti ter za oborožitev.

Za uspešno uskladitev dotedanje organiziranosti družbene samozaščite z določili zakonov in za njeno uresničevanje po ustavi in teh zakonov je bilo organiziranih 30 seminarjev za tiste strukture v temeljnih samoupravnih skupnostih, ki so najbolj odgovorne za to področje. Za nekatere večje delovne organizacije in krajevne skupnosti pa je bil organiziran tudi dvodnevni seminar.

Odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pa so bile v pomoč za njihovo delo pri organiziranju, pravno normativne ureditve v pravilnikih in statutih in uresničevanja družbene samozaščite, dostavljene knjižice o družbeni samozaščiti in priročnik o delu narodne zaštite. Poleg tega pa je svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito posredoval obširna navodila in smernice ter dajal ostalo pomoč za organiziranje in uresničevanje družbene samozaščite in uveljavljanje narodne zaštite.

Svet je prav tako izdelal in sprejel »varnostno situacijo občine za leto 1976« ter smernice in naloge na področju družbene samozaščite in varnosti v njeni zvezi. Ta dva dokumenta sta služila odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri dopolnjevanju ocene »varnostnih razmer« v svojem okolju in pri izdelavi varnostnih načrtov.

16. Družbeno-politična skupnost in družbeno-politične organizacije

Občinska skupščina, njeni organi in telesa so se aktivno vključili v prizadevanja za uresničevanje smernic družbenega plana v letu 1977. Delegati in organi skupščine so z neposrednim spremljanjem uresničevanja temeljnih ciljev in nalog, predvsem pa z opredelitvijo vseh nosilcev gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja občine, in ob vsaki obravnavi poročil o uresničevanju družbenega plana ter drugih dokumentov s področja plana, s sprejemanjem konkretnih sklepov, usmeritev in priporočil organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim organizacijam in skupnostim prispevali bistven delež k uresničevanju smernic.

Pomembnost tematike in potreba po usklajenem delovanju delegatske skupščine družbenopolitične skupnosti in delegatskih skupščin posameznih interesnih skupnosti je v I. polletju 1977 pripeljala do uspešnih skupnih zasedanj zboru združenega dela in skupščine raziskovalne skupnosti ter zboru krajevnih skupnosti in skupščine stanovanjske skupnosti. Taka oblika skupnega delovanja nedvomno izraža vsebinski napredek razvijanja delegatskega sistema in doprinaša h konkretnemu in učinkovitemu reševanju obravnavane tematike.

Zbori občinske skupščine so obravnavo tematike, ki so jo predhodno sprejeli s programi svojega dela in se za njeno uresničevanje zavezali s sprejemom družbenega plana občine in smernic za uresničevanje družbenega plana za leto 1977, izvajali na skupnih in ločenih zasedanjih v odvisnosti od vsebine obravnavanih gradiv.

Tako so delegati skupščine s sprejemanjem poročil, predvsem pa pristopom ali sprejemanjem konkretnih aktov in predpisov, kot so: DD o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnih udeležencem NOV, SS o ustanovitvi komunalne skupnosti občine Ljubljana-Siška, SS o ustanovitvi protipožarne skupnosti, SS o ustanovitvi skupnosti za pospeševanje kmetijstva in gozdarstva, urbanistični plani in zazidalni načrti, poročilo o kadrovske politiki, enoten plan razvoja krajevnih skupnosti s financiranjem iz združenih sredstev delavcev TOZD in drugih delovnih skupnosti za leto 1977, poročilo o inovacijski dejavnosti, poročilo o uresničevanju sklepov skupščine s področja gospodarstva, poročilo o uresničevanju družbenega plana za leto 1976 ter drugi dokumenti in gradiva z vrsto konkretnih sklepov dajali osnovne usmeritve in določali aktivnost na vseh področjih uresničevanja družbenega plana.

S takim neposrednim pristopom in veliko aktivnostjo so delegati skupščine in drugi organi bistveno prispevali, da se samoupravno družbeno planiranje kot sestavina samoupravnih socialističnih družbenoeconomiških odnosov in temelj skladnejšega družbenega ter gospodarskega razvoja vse bolj uveljavlja v vseh organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih.

Delegati skupščine so za področja uresničevanja določil zakona o združenem delu imenovali posebno komisijo za spremljanje izvajanja vsebine zakona o združenem delu.

Izvršni svet in drugi organi skupščine so skladno s sklepi in usmeritvami skupščine ter na podlagi dokumentov in predpisov ter programov dela, s pravočasno pripravo gradiv in predlogi usmeritev aktivnosti, prispevali k učinkovitejšemu delovanju delegatske skupščine.

V izvršilnem svetu je bil dan poudarek obravnavi in obdelavi dokumentov in gradiv s področja urejanja prostora, zemljiškega prostorskega plana opredelitve tras avtocest in drugih rezervatov s ciljem skladnejšega prostorskega razvoja in zagotovitve novih proizvodnih površin ter racionalnejše izrabe obstoječih. S skladom skupnih rezerv občine je bila izdelana analiza stanja investicijske dejavnosti gospodarstva in v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami ter predstavniki banke zavzeta stališča do dinamike in financiranja njene izvršitve. Izvršni svet je dalje neposredno posegel v racionalnejše organiziranje delovnih organizacij s področja osnovnega šolstva in otroškega varstva. Bdel je nad smotno izrabo sredstev splošne porabe v cilju vključevanja politike gospodarske stabilizacije tudi na to pod-

ročje. Spremljal je izvajanje sprejetih stabilizacijskih in sanacijskih načrtov v organizacijah združenega dela, o čemer je najmanj trimesečno informiral zbere skupščine.

Družbenopolitične organizacije so prek svojih organov in vseh subjektivnih sil aktivno posegale na vsa področja, tako gospodarskega kot družbenega razvoja. Predvsem so se zavzemale za dosledno spoštovanje in izvajanje sprejetih dokumentov celotnega družbenoeconomiškega razvoja občine, mesta in republike.

Prek svojih organov (SZDL — Svet za ekonomske odnose in koordinacijski odbor za stabilizacijo in varčevanje, ZSS — Komisija za družbenoeconomiške odnose, ZKS — Komisija za družbenoeconomiške odnose idr.) so vodile iniciativo za usklajevanje in urejanje odprtih vprašanj pri vseh tistih organizacijah združenega dela, ki so v letu 1976, v I. trimesečju in polletju 1977 izkazovale poslovno izgubo. Konkretna pomoč, ki je bila ugodno sprejeta, je imela za edini cilj spremeniti negativne gospodarske tokove v pozitivno smer. Občinska konferenca ZKS je organizirala po teh vprašanjih posebna problemska zasedanja.

Sistemu samoupravnega družbenega planiranja od osnovnih nosilcev navzgor je bil dan poseben poudarek. Družbenopolitične organizacije so vztrajale, da samoupravno planiranje zaživi v polnem smislu resnično v duhu ustavnih določil in že uveljavljenega zakona o združenem delu. Z njihovo neposredno aktivnostjo, čeprav so prisotni še vedno nekateri administrativni postopki za usmerjanje razvoja, so mnoge težave v sistemu samoupravnega planiranja premoščene, spremenjene in posodobljene.

Na področju kadrovske politike so družbenopolitične organizacije uveljavljale vsestransko sprejeta stališča, ki so vsebovana v zadevnih dokumentih. Verifikacija kadrovske rešitve, tako v gospodarstvu kot v negospodarstvu je bila dosledna. Tudi vprašanje izvajanja sporazumov o štipendiranju ni bilo zanemarjeno. Občinska konferenca ZKS je vprašanju kadrovske politike posvetila posebno zasedanje in sprejela konkretna stališča, sklepe in usmeritve za nadaljnje delo.

Družbenopolitične organizacije, predvsem pa SZDL prek svojih organov, so se dosledno zavzemale za utrjevanje in dogradnjo samoupravne organiziranosti krajevnih skupnosti.

Družbenopolitične organizacije so se aktivno vključile v priprave na skupščinske volitve v letu 1978, predvsem na nalogah, ki so jih izvajale volilne in kadrovske komisije v zvezi z evidentiranjem možnih kandidatov, tako za člane delegacij, kot prevzem vodstvenih funkcij.

Sprejeti so bili statuti ljubljanskih občin in mesta, kjer so ob usklajevanju in prilagajanju določil zakonom družbenopolitične organizacije neposredno sodelovale. V tej zvezi je bil dan poudarek vprašanjem samoupravne organiziranosti družbenopolitičnih skupnosti in krajevnih skupnosti in prilagajanje te organiziranosti tokovom, ki so zabeleženi in imajo namen odločanja čimbolj neposredno približati delavcem, delovnim ljudem in občanom.

Družbenopolitične organizacije so v tem obdobju posredovale delegatski skupščini tudi ocene samoupravne organiziranosti združenega dela in uveljavljanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih.

III. UGOTOVITVE IN STALIŠČA

Gospodarska gibanja v letu 1977 kažejo, da še vedno veljajo osnovne ugotovitve iz poročila o izvajanju družbenega plana v letu 1976 in v I. polovici leta 1977, ki ga je predložil izvršni svet skupščini. Kot je ugotovljeno, osnovni problemi pri izvajanju družbenega plana niso v doseženih kvantitativnih rezultatih, temveč izhajajo iz nezadostnih kvalitativnih premikov na nekaterih bistvenih področjih, zlasti:

— zaostajanje pri uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja. Na tem področju so se v letu 1977 izdvojili predvsem naslednji problemi: neizpolnjena organizacija analitsko-planskih služb in razvojno-investicijskih služb glede na zahteve pri uveljavljanju novih družbenoeconomiških odnosov; odsotnost enotnih metodologij planiranja in spremljanja uresničevanja planov in drugi;

— zaostajanje v uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov razvoja, kar se globalno kaže v nezadostnem povečanju družbene produktivnosti dela, v velikih nihanjih v proizvodnji in razvoju, izvozu in uvozu ter v investicijah v osnovna sredstva;

— neizdelani sistemi razporejanja čistega dohodka in delitve osebnih dohodkov, ki omogočajo hitrejšo naraščanje realnih osebnih dohodkov na zaposlenega od rasti produktivnosti dela;

— poslabšanje razmerij v zunanjetrgovinski menjavi zaradi zmanjševanja izvozne aktivnosti ob še vedno veliki odvisnosti od uvoza, ob tem, da se regionalna struktura blagovne menjave s tujino le počasi spreminja;

— nedosledno izvajanje politike gospodarske stabilizacije na vseh nivojih, predvsem pa preveč avtonomno obnašanje vseh oblik porabe neodvisne od rasti družbene produktivnosti dela.

— Izjemna demografska rast prebivalstva z nezmanjšano pričakovano stopnjo rasti tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju, povečuje neskladja v družbenem razvoju, izpostavlja problematiko izgradnje objektov superstrukture in drugih spremljajočih dejavnosti, pomembnih za delo in življenje delovnih ljudi v KS.

	Število prebivalcev	Indeks	Povprečna stopnja rasti po obdobjih
Popis 1971	66.036	100,0	
1975	74.752	113,2	1971/75 2,26
Projekcija 1980	82.000	124,0	1976/80 2,16
Projekcija 1985	90.000	136,0	1981/85 2,46

Poprečna letna stopnja rasti prebivalstva Šiške za obdobje 1971—1985 znaša 2,4 %, predvidena poprečna letna stopnja rasti prebivalstva Slovenije za isto obdobje pa znaša le 0,6 %.

Nadaljnja načrtovana stanovanjska graditev, komunalni in družbeni standard ter delovna mesta zaostrejujejo neskladja v celotnem razvoju občine. Pomeni, da moramo v naslednjih letih pospešeno industrializirati občino z odpiranjem novih produktivnih delovnih mest v dejavnostih ki se s svojo tehnologijo vključujejo v kriterije varstva okolja, v kolikor želimo ublažiti neskladja med stanovanjsko graditvijo in delovnimi mesti, centralnimi, stanovanjskimi ter proizvodnimi površinami.

Ta in še nekatera druga vprašanja bodo morali nosilci razvoja razrešiti prav na izvajanju nalog, dogovorjenih za ta področja, saj so materialni okvirji in možnosti družbenoekonomskega razvoja v letu 1978 v veliki meri pogojeni z razreševanjem teh temeljnih nalog in osnovnih značilnosti gospodarskih gibanj v letu 1977. V svetu se ugotavlja po sorazmerno ugodni gospodarski rasti v razvitih državah, ki je bila v I. polletju 1977 višja od predvidene, postopno umirjanje do konca leta, kar bo značilno tudi za I. polletje leta 1978.

V letu 1977 je bila na področju cen vseskozi prisotna tendenca naglega naraščanja, čeprav se tako cene in življenjski stroški ne bi smeli bistveno povečevati v odnosu na preteklo leto. Že v prvi polovici leta je bila zabeležena dokaj visoka rast cen, največje odstopanje od dogovorjene politike cen pa je zabeleženo predvsem pri storitvah.

Gibanje cen po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko:

Indeksni prikaz gibanja cen

Cene na področju	1976	I.-III. 1977	I.-VI. 1977	I.-IX. 1977	I.-XII. 1977
PROIZVAJALČEV PRODAJNE					
CENE V INDUSTRIJI	105,8	109,8	108,5	108,6	108,8
- reprodukcijski material	104,4	107,1	108,3	108,1	108,0
- sredstva za delo	107,5	112,6	106,7	106,9	106,7
v tem:					
- v kovinsko predel.ind.	109,1	109,7	106,9	106,9	106,9
- v proizv. elek. strojev in aparatov	104,1	111,0	110,6	109,6	108,5
- v predelavi kem. izd.	101,2	105,9	102,8	102,9	103,1
- v proizv. gradb. materiala	103,8	105,4	111,3	112,4	113,2
- v proizv. živilskih proizvodov	109,2	126,4	119,4	120,6	120,9
Cene v trgovini na debelo	107,1	109,0	110,5	110,0	112,3
Cene v trgovini na drobno	109,5	110,5	111,9	112,7	113,3
Cene storitev	110,5	112,0	114,2	114,8	116,2
Življenski stroški	113,1	112,8	113,4	113,9	114,6

Nadalje ugotavljamo, da se je velik del nalog v letu 1977 uresničil, toda s prevelikim časovnim zaostankom. Najbolj opazen in zaskrbljujoč je zastoj pri gospodarskih in komunalnih investicijah in pri gradnji stanovanj, kjer smo kar za 1000 stanovanj pod planom. Zaostajanje investicij pa ne izhaja iz nerealnega družbenega plana

občine, temveč v glavnem iz nedoslednega izvajanja in nespoštovanja samoupravnih sporazumov in dogovorov.

Velik del krivde za neizkoriščenost in zastoj pri investicijah tako v proizvodnjo kot družbene dejavnosti in komunalno infrastrukturo nosijo neurejene razmere na urbanističnem načrtovanju in pripravi zemljišč. Tako

ravno prostorsko planiranje odraža vsa nasprotja in protislovja, ki so se vrsto let kopičila v občini in mestu in so v letu 1977 dosegla kritično mejo.

Skladen družbeno ekonomski razvoj občine bomo možno optimalno izvajali samo tedaj, če nam bo na voljo objektivna znanstveno strokovna baza: programi, plani, projekti srednjeročne in dolgoročne koncepcije ter perspektive.

Zato bomo morali omogočiti optimalno samoupravno odločanje o razvojnih nalogah na podlagi strokovno pripravljenih gradiv z usposobitvijo razvojno-planerfskih funkcij pri nosilcih razvoja, reorganizacije upravnih organov in podružbljanje njihovega delovanja, učevrstitvijo organizacije Zavoda za družbeni razvoj Ljubljane in drugih organizacij.

Da bi v letu 1978 in nadalje uspešno dosegli temeljne cilje družbenega plana, moramo z organizirano družbenopolitično akcijo poseči v dogajanja posebno glede razvoja družbeno-ekonomskih odnosov v luči 8. kongresa ZKS, združevanja sredstev in dela ter na tej osnovi omogočiti v občino in mesto dotok domačega, pa tudi tujega kapitala.

S tako politiko bo osnovna usmeritev razvoja, prestrukturiranje gospodarstva v korist industrije in izkoriščanje prednosti, ki jih ima občina v terciarnih dejavnostih, lahko uspešna. Vse to pa je mogoče doseči le s sočasnim prodorom domačega znanja in ustreznim vrednotenjem produktivnega dela.

Izvršni svet

BELEŽKE